

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aalesunds off. almenskole.

A A R S B E R E T N I N G

1888—1889.

Aalesund.

Klaus E. Fjeldes Bogtrykkeri.

1889.

Aarsberetning

om

Aalesunds offentlige høiere almenskole

for

skoleaaret 1888—1889

ved

skolens rektor.

I. Skolens forstanderskab.

Byfoged Hagbarth Bennecke	tiltraadte	1ste juli 1888.
Boghandler Johannes Aarflot	—	27de august 1864 ved skolens oprettelse, valgt af kommunen.
Provst Lars Anton Moe	—	1ste oktober 1887, valgt af kommunen.
Grosserer Joachim Rønne- berg	—	1ste Oktober 1884. valgt af kommunen.
Rektor Valentin Voss	—	1ste april 1876. Før- mand i forstander- skabet.

II. Skolens lærerpersonale.

1. Rektor Valentin Voss, f. $^{21}/_4$ 1834, udnævnt til timelærer ved Drammens latinske skole $^{31}/_9$ 1858, til adjunkt ved samme skole $^{1}/_7$ 1860, $^{1}/_7$ 1863 udnævnt til overlærer og bestyrer af Fredriksstads kommunale skole, $^{27}/_{11}$ 1875 til rektor ved Aalesunds offentlige almenskole.
2. Overlærer Martin Johannes Bugge, f. $^{2}/_{10}$ 1830, novbr. 1854 udnævnt til adjunkt ved Kongsbergs skole, juni 1875 til overlærer ved Aalesunds skole.
3. Overlærer Gabriel Hetting Landmark,

- f. $\frac{23}{12}$ 1833, udnævnt $\frac{26}{12}$ 1877 til overlærer ved Christiansunds skole, $\frac{15}{9}$ 1881 til overlærer ved Aalesunds skole.
4. Adjunkt Gerhard Fredrik v. d. Lippe Dahl, f. 1838, udnævnt til adjunkt $\frac{9}{10}$ 1875.
 5. Adjunkt Vilhelm Ferdinand Kolderup, f. $\frac{2}{2}$ 1835, udnævnt til adjunkt $\frac{11}{5}$ 1878.
 6. Adjunkt Paul Sollie, f. 1852, udnævnt 1882 til klasselærer ved Skiens offentlige almenskole, $\frac{29}{8}$ 1883 til adjunkt ved Aalesunds skole.
 7. Adjunkt Kristian Birch Reichenwald Bassø, f. 1856, udnævnt til adjunkt $\frac{29}{4}$ 1884.
 8. Klasselærer Olaf Olsen, f. $\frac{25}{8}$ 1835, udnævnt $\frac{1}{9}$ 1864 til klasselærer ved Aalesunds off. almenskole (lærer fra skolens oprettelse).
 9. Klasselærer Hans Clausen Brun, f. $\frac{6}{8}$ 1854, udnævnt $\frac{1}{7}$ 1882 til klasselærer ved Aalesunds off. almenskole.
 10. Klasselærer Sivert Pedersen Muri, f. $\frac{11}{3}$ 1850, udnævnt $\frac{15}{8}$ 1883 til klassel. ved Aalesunds off. almenskole.
 11. Klasselærer Hans Holst f. 1848, udnævnt $\frac{18}{8}$ 1875 til klasselærer ved Drammens off. almenskole, $\frac{26}{11}$ 1884 til klasselærer ved Aalesunds skole.
 12. Kaptein Anton Theodor Blehr, f. $\frac{29}{6}$ 1840. Skolens gymnastiklærer siden dens oprettelse 1864.
 13. Organist Anton Heiberg, f. $\frac{9}{4}$ 1837, skolens sanglærer siden august 1883.

Karl Sperre f. $\frac{5}{10}$ 1860. Skolens pedel siden 1884.

I slutningen af skoleaaret reiste adj. Bassø til Frankrig med offentlig stipendium for at studere det franske sprog. Hans timer besørgetes af hans kollegaer og cand. mag. Brynjolf Hanssen. Enkelte kortere fravær af de øvrige lærere paa grund af sygdom har ikke givet anledning til

nogen ekstraordinær forføining, idet man har søgt at beskæftige klasserne saa godt, man har kunnet. De matematiske timer har været besørgede af rektor, i de øvrige fag har de forskjellige lærere vikarieret efter deres kvalifikationer og ledige timer.

Smaaskolen er fra skoleaarets begyndelse kombineret med pigeskolen.

III. Disciplenes antal.

	3. kvart.	4. kvart.	1. kvart.	2. kvart.
	1888.	1888.	1889.	1889.
1ste middelkl.	12	15	15	15
2den do.	13	13	13	14
3die do.	13	14	14	15
4de do. latinl.	3	3	3	3
4de do. engelskl.	13	12	12	14 ¹⁾
5te do. latinl.	4	4	4	4
5te do. engelskl.	5	5	5	4
6te do. latinl.	6	6	6	6
6te do. engelskl.	8 ²⁾	9	9	10
1ste Gymnasialkl.	2	2	2	2
2den do.	2	2	1	1
3die do.	4	4	4	4
	85	89	88	92

I aarets løb indkom 23 elever, udgik 27 elever.

¹⁾ Deraf 2 piger. ²⁾ Deraf 3 piger.

Gjennemsnitlig aldersforhold mellem de forskjellige klasser:
 1ste middelkl. alder ved Skoleaarets begyndelse: $9\frac{1}{4}$ aar.
 2den do. do. „ do. do. : $11\frac{1}{2}$ „

3die	middelkl.	alder	ved	skoleaarets	begyndelse:	12 ¹ / ₄	aar.
4de	do.	do.	„	do.	do.	: 13 ¹ / ₂	„
5te	do.	do.	„	do.	do.	: 15	„
6te	do.	do.	„	do.	do.	: 16	„

Normalalder i 1 middelkl. 9 aar.

do. i 2 do. 10 „

do. i 3 do. 11 „

do. i 4 do. 12 „

do. i 5 do. 13 „

do. i 6 do. 14 „

Af eleverne er 16 fra landdistrikterne, resten fra byen.

IV. Fagfordeling mellem lærerne.

1. Rektor Voss:

Græsk	3—1	gymnasialkl	20	timer.
Latin	3—2	do.	2	„
—	2	do.	2	„
			—————	24 timer.

2. Overlærer Bugge:

Norsk	3	gymnasialkl.	4	„
—	1	do.	3	„
—	6	middelkl.	3	„
Tysk	6—5	do.	6	„
—	3	do.	5	„
—	1	do.	1	„
			—————	22 timer.

3. Overlærer Landmark:

Latin	3	gymnasialkl.	7	„
—	5	middelkl.	7	„
—	4	do.	7	„
Norsk	5	do.	3	„
			—————	24 timer.

4. Adjunkt Dahl:

Religion	3—1	gymnasialkl.	4	„
—	6—5—4	middelkl.	6	„

Transport 70 timer.

Historie	6—5—3	middelkl.	10	„
Geografi	5—4	do.	4	„
				24 timer.

5. Adjunkt Sollie:

Engelsk	6—4	middelkl.	15	„
Fransk	3—1	gymnasialkl.	7	„
Engelsk	3—2	do.	4	„
				26 timer.

6. Adjunkt Bassø:

Latin	2—1	gymnasialkl.	6	„
—	1	do.	3	„
Historie	3—1	do.	7	„
Latin	6	middelkl.	7	„
Fransk	6—5	do.	4	„
				27 timer.

7. Adjunkt Kolderup:

Mathematik	3—1	gymnasialkl.	8	„
—	6	middelkl.	6	„
—	5	do.	5	„
Physik	6—5	do.	3	„
Tegning	2	do.	2	„
				24 timer.

8. Klasselærer Brun:

Mathematik med Pigerne			6	„
—	4	middelkl.	5	„
—	3	do.	1	„
Naturhistorie	6—2	do.	8	„
Tegning	6—3	do.	6	„
				26 timer.

9. Klasselærer Holst:

Norsk	4—5	middelkl.	9	„
Tysk	4	do.	4	„
—	2	do.	6	„
Religion	3	do.	3	„
Historie	4	do.	3	„

				Transport 197 timer.
Geografi	6	middelkl.	2	„
			—————	27 timer.*)
10. Klasselærer Olsen.				
Norsk	2—1	middelkl.	13	„
Historie	2	do.	3	„
—	1	do.	3	„
Geografi	3—1	do.	8	„
			—————	27 timer.
11. Klasselærer Muri:				
Regning	4	middelkl.	1	„
—	3—1	do.	12	„
Skrivning	3—1	do.	9	„
Religion	2—1	do.	6	„
			—————	28 timer.
			—————	Tilsammen 279 timer.

*) Desuden 2 timer tysk, 2. halvaar i 1 middelkl.

Timefordelingsplan i 1888—1889.

Timefordelingen.

	1 m.	2 m.	3 m.	4 m.	5 m.	6 m.	1 g.	2 g.	3 g.	SUM.	
1. Religion.....	3	3	3	2	2	2	1	1	2	19 timer.	
2. Norsk.....	8	5	5	4	3	3	3	4	4	39 —	
3. Tysk.....		6	5	4	1 E. 1	2 1 E. 1	1			22 —	
4. Engelsk.....				5	5	5		(2	2)	19 —	
5. Latin.....				7	7	7	3	6	2 2	7	41 —
6. Græsk.....							7	6	1	6	20 —
7. Fransk.....					2	2	3	1	1	2	12 —
8. Historie.....	3	3	4	3	3	3	2	2	2*)	26 —	
9. Geografi.....	4	2	2	2	2	2				14 —	
10. Naturhistorie....		2	2	2	3	2				11 —	
11. Matematik.....	4	4	5	6	5	6	2	3	3	38 —	
12. Tegning.....		2	2	2	1	1				8 —	
13. Skrivning.....	4	3	2							9 —	
Sum	26	30	30	30-30	30-30	30-30	30	30	30	273 timer.	

Matematik for pigerne 6 —

*) Desuden alle 3 klasser 1 time fælles.

279 timer.

VI. Undervisningen.

Religion.

- 3die gymnasialklasse. Johannes evangelium i grundsproget, læst ud og tildels repeteret. Nissens kirkehistorie repeteret.
- 2den gymnasialklasse. De 5 første kapp. af Joh. evang. i grundsproget. Nissens kirkehistorie fra side 88 læst ud.
- 1ste gymnasialklasse. Nissens kirkehistorie fra begyndelsen til side 88.
- 6te middelklasse. Repeteret Pontoppidans forklaring og Vogts bibelhistorie.
- 5te middelklasse. Pontoppidans forklaring fra spørgsmaal 170: „Hvad kræver Gud af os i sin hellige lov“ indtil 367: »Hvad er retfærdiggjørelsen.« Vogts bibelhistorie fra „Enkens søn af Nain“ til „De fire evangelier“. Lært udenad endel salmer.
- 4de middelklasse. De 10 bud efter Pontoppidans forklaring. Vogts bibelhistorie fra „Makkabæerne“ side 96 til „Palmesøndag“ side 144.
- 3die middelklasse. Læst og repeteret Vogts større bibelhistorie fra Ruths bog til det nye testamente. Af forklaringen læst og repeteret Herrens bøn, daaben og indstiftelsesordene af nadveren. Et udvalg af sententserne i katekismen. Salmerne 82, 92, 94, 136, 150, 344, 350, 580 efter Landstads salmebog. Nogen bibellæsning, især af mere letfattede og for barnesindet tiltalende historiske stykker, og lidt af Davids salmer. — Alle lekser er paa forhaand gjenmemgaaede og forklarede.
- 2den middelklasse. Vogts bibelhistorie for borgerskolen til Ruths bog. Katekismens tre første parter med Luthers forklaring. En del skriftsteder og salmevers.
- 1ste middelklasse. Bibelhistorie: det nye testamente. Kate-

kismens fem parter uden Luthers forklaring. Nogle skriftsteder, bønner og salmevers.

Norsk med oldnorsk.

3die gymnasialklasse. Til artium lægges op som læst og repeteret, idet en hel del angaaende „Indholdet“ er bleven dikteret disciplene. I. Kjærlighed uden strømper. II. Et kortere udvalg af mindre literaturprøver: Johan Storm Munch: De tre høie ord. C. N. Schwach: Tjernrosen og flagsang. Wergeland: Til en Gran, Hardanger, Kongens Ankomst, Sandhedens armé, Norges storthing, et gammelt norsk herresæde, ved Bjerregaards grav. Welhaven: Bergens stift, Koll med bilen, raad for uraad, Asgaardsreien, Ludvig Holberg, over bergmester Strøm.

Literaturhistorie: Fra og med Theodor Reginald — ud. Repetition af det hele pensum. Eriksens literaturhistorie.

Ved siden heraf læst noget af Asbjørnsen, Enkelte andre digte oplæste paa skolen —. Flere timer anvendte til læsning af prøver af bygdemaal. — I etpar timer givet en sammenhængende udsigt over vort lands sprogforholde i deres historiske udvikling gjennem et uddrag af A. Norén: de nordiska språken. Et par timer anvendte til en orienterende oversigt over forskellige æsthetiske begreber, emner fra literaturhistorien m. m.

Stile: 1. Hvad der kan siges for og imod luxus. 2. Hvad er det, som gjør Island saa merkeligt? 3. Hvortil bør ynglingen tage hensyn ved valget af sin livsstilling? 4. Middelhavets verdenshistoriske betydning, (for læreren i historie). 5. Kundskab er magt. 6. Hvilke grunde anfører Sokrates som aarsag til sin domfældelse? (for rektor). 7. Man kan, hvad man vil (disposition). 8. Hvilke pligter har vi mod vort fædreland? 9. Dømmer ikke, at I ikke skulle dømmes. 10. Hvorledes skal vi rettelig forstaa de ord: Bekymrer eder ikke for den dag imorgen. 11. Hvorfor

er Olaf den hellige bleven vor nationalhelgen og fornemste sagnhelt? 12. Med hvad ret kan livet sammenlignes med en skole? Ved t e n t a m e n : 1. Lediggang er en rod til alt ondt. 2. Borgerkrigene i Norge og deres følger.

Oldnorsk. Fra cap. 22 i Egils saga til cap. hamarsheimt, völospá til str. 40. Repetition af det hele pensum. Formlæren repeteret. Literaturhistorie efter Nygaard.

2den gymnasialklasse. Gjennemgaaet af Welhaven Eivind Bolt og enkelte mindre digte, lidt af Wergeland, Munchs »En aften paa Giske«; desuden læst flere stykker af Asbjørnsens huldreeventyr og folkesagn samt »eventyrfortællere« af Jørgen Moe m. m. Alt i forbindelse med literaturhistorie (Broch og Seip) fra «Den nyere norske literatur» til Bjørnson samt det nødvendige om digtarter, versemaal, troper og figurer m. m.

Stile hver 3die uge i regelen efter gennemgaaelse forud.

Følgende opgaver er givne: 1. Middelhavets verdenshistoriske betydning. 2. Europas overlegenhed over de andre verdensdele. 3. Om tidens værd og betydning for mennesket. 4. En fjeldtur (selvvalgt). 5. Kort gjengivelse af huldresagnet i Eivind Bolt. 6. Om klimaet i Norge og veirliget i Aalesund. 7. Hvorfor studerer vi historie? 8. Er der nogen sandhed i det ord: En gang er ingen gang? 6. Obsta principiis! 10. Norges naturforhold i deres betydning for Norges historie. 11. Samme opgave (fortsættelse). 12. Nogle tanker om duellen (selvvalgt). — Desuden 3 historiske opgaver skrevne for historielæreren.

Oldnorsk. Læst det meste af Nygaards oldnorske læsebog for begyndere og derefter stykket om Sigmund Brestessøn og Trond i gata efter Nygaards udvalg (2den udg.) læst og repe-

teret. Det vigtigste af formlæren efter Nygaards grammatik.

1ste gymnasiaklasse. **Literatur** efter Paus og Lassens læsebog for gymnasierne (IV, 1.) til side 150. Stoffet anvendt til øvelse i extemporal gjengivelse af indholdet. **Literaturhistorie**: Eriksens til En. Falsen læst og repeteret.

Stile: 1. Selvvalgt. 2. Behagelighederne ved en fodtur. 3. Hvilke fordele og behageligheder har kystboen af havet? 4. De skadelige følger af drukkenskab. 5. De norske jernbaner og deres nytte. 6. For og imod selskabelighed. 7. Nogle tanker om duellen. 8. Den peloponnesiske krig med dens følger (for læreren i historie). 9. Fortæl kort indholdet af „kjærlighed uden strømper“. 10. Hvilke pligter har vi mod vort fædreland? 11. De vigtigste metaller og deres anvendelse. 12. Striden mellem Patricier og Plebeier og dens følger (som nr. 8). 13. Oversigt over borgerkrigene i Norge og deres følger (do.)

Oldnorsk: 8 timer læsning af stykker paa landsmaal som forberedelse for oldnorsken. Oldnorske lydregler. Læsning af stykkerne i Nygaards Oldnorsk læsebog for begyndere 9½ Blade. Repetition. Ved siden af læsebogen læst adskilligt af Nygaards grammatik.

Norsk.

6te middelklasse. **Læsebøger**: Eriksens og Paulsens, 3die del, samt Lassens. Til afgangsexamen lægges op som læst statarisk og tildels repeteret: Gunnlaug Ormstunges saga. Magnus og havfruva. Wilsters digt om Holberg lært udenad. Den politiske kandestøber. 5. Skt. Olafs mildhed. 6. For Norges seilere. 7. Dalvise. 8. Verdens deiligste rose. 9. Henrik og Else. 10. Ivar Hvitfeldt. — Ved siden heraf prøver af ældre dansk og norsk folkesprog og om

Holberg af Hammerich. -- Desuden læst op en hel del digte for eleverne, væsentlig af Wergeland og Welhaven, samt noget prosa. -- Tildels lektier i læsning. -- Det statarisk læste stof anvendt som øvelse i extemporal gjengivelse af indholdet, efter vink af læreren.

Literaturhistorie. Ross's notitser fra Oehlenschläger ud. Dernæst hele bogen repeteret. Ved siden heraf har læreren fortalt indholdet af mange digterverker, t. ex. Ibsens dramaer -- Norbys digtarter læst og repeteret. Det væsentligste om versemaal, billedlige udtryk m. m., væsentlig mundtlig.

Grammatik. Hyppig analyse efter Løkkes eksempelsamling. Navnlig repeteret om de forskjellige slags sætninger.

Stile: 1. Fra mine sommerferier. 2 og 3. Hvilken nytte har vi af vore elve? 4. Selvvalgt. 5. Fortæl om vore almindeligste træer. 6. Fortæl kort om kristendommens indførelse i Norge. 7. Beskrivelse af vort hus. 8. En ansøgning. 9. Nyttige fugle. 10. Fortæl om de vigtigste metaller og deres anvendelse. 11. Et besøg i et fattigt hjem. 12. Kort gjengivelse af Gunnlaug Ormstunges saga. 13. Vinden, menneskets ven og fiende. 14. Den norske skjærgaard, dens beskaffenhed og nytte. 15. Beskrivelse af et hus, som man vil sælge. 16. Tentamen: Kort skildring af Norges naturlige beskaffenhed. 17. Selvvalgt. 18. Vaaren kommer eller sommerglæder.

5te middelklasse. Gjennemgaaet enkelte stykker, navnlig digte, der tillige er lærte udenad, af 3die del af Eriksens & Paulsens læsebog. Samtidig er gjennemgaaet under læsningen det allervigtigste af troper og figurer og lidt om digtarterne. De udenadlærte digte er fremsagte af eleverne fra kathederet. Ogsaa enkelte afsnit af grammatikken er paany gjennem-

gaaede. I det sidste halvaar er læst «Den politiske kandestøber» og „Erasmus Montanus« efter Lassens læsebog. Samtidig er gennemgaaet af literaturhistorien (efter Ross og Lassen) begyndelsen indtil Ewald og det norske selskab, mest om Holderg. — Ved leilighed grammatisk analyse.

En let stil i regelen hver uge, oftest skreven paa skolen. Opgaverne har været dels af historisk, dels af geografisk eller andet let (skildrende eller fortællende) indhold.

4de middelklasse. Af Eriksen og Paulsens læsebog 3die del er af eleverne fra kathedret læst alle fortællinger og eventyr, myther og oldsagn, samt af de historiske fortællinger de, som falder indenfor det tidsrum, som klassens historiske pensum omhandler. Desuden folkesagnene og en del af naturskildringerne. Det læste er forklaret og undertiden mundtlig gjenfortalt. En stor del digte, fortællinger, eventyr og bygdesagn er forelæst af læreren. En gang ugentlig har eleverne fremsagt udenadlærte selvvalgte digte eller prosastykker. Hofgaards lille grammatik repeteret fra ende til anden, naar undtages nogle af de første paragrafer af retskrivningslæren. Analyse omtrent 2 timer maanedlig. En a to gange ugentlig skriftlige arbejder paa skolen, deraf enkelte diktater, for det meste gjenfortællinger, 7 lette stile, et par historiske opgaver og en omsætning fra digt til prosa.

3die middelklasse. Af læsebogen omtrent det samme som i 4 m., naar undtages de historiske fortællinger. Det læste er udførlig forklaret. Nogle digte er lært udenad. Hofgaards lille grammatik — med undtagelse af sætningslæren, de første paragrafer af retskrivningslæren og en del anmærkninger — læst og indøvet ved eksempler og tildels repeteret. — Analyse offere i sidste halvaar; 63 skriftlige arbejder

paa skolen, flest diktater i første halvaar, flest gjenfortællinger i sidste.

2den middelklasse. Indenadlæsning med øvelse i at gjengive (Eriksens og Paulsens læsebog 2den del). Lette digte lærte udenad og fremsagte. Grammatik: Formlære; de vigtigste sætningsforbindelser; analyse. (Hofgaards lille grammatik).

Skriftlige øvelser: To ugentlige diktater, i sidste halvaar afvexlende med gjenfortælling af lette smaaftællinger. Regler for retskrivning og skille-tegn; afskrift efter bog.

1ste middelklasse. Indenadlæsning med øvelse i at gjengive; vers og lette digte lærte og fremsagte (Eriksens og Paulsens læsebog 2den del). Grammatik (mundtlig): Hovedtaledelene, verbets hovedformer og sætningens hoveddele indøvet med benyttelse af eksempelsamling.

Skriftlige øvelser: Diktat, afskrift efter bog.

Latin.

3die gymnasiaklasse. P o e s i. Horats epistler 1ste bog fra 1ste epistel ud (undtagen 19de epistel). Horats' Oder udvalg af 3die og 4de bog vel 500 vs. læst og repeteret. Repeteret Virgils Æneide 1ste bog, Ovids metamorphoses 400 vs. (Voss's udvalg).

P r o s a. Repeteret Ciceros cato major, pro lege Manilia. Læst 10 sider af Ciceros epistolae selectae, Kielsens udvalg. Læst Livius fra XXII, 12 ud bogen, Tacitus „Galba“ (efter Weisses udvalg). Derefter repeteret Livius fra XXI, 21 ud, XXII og Tacitus. Af antikviteter det vigtigste gennemgaaet under læsningen af forfatterne med benyttelse af Weisses bog; ligesaa literaturhistorie. Enkelte afsnit af grammatiken repeterede efter Schreiner.

Skriftlig oversættelse fra Latin (efter Henrichsens opgaver) en gang om ugen paa skolen, i sidste halvaar en gang paa skolen og en gang hjemme.

2den gymnasialklasse. Horats' epistler og oder sammen med 3 gymnasialkl. Virgils Aeneide 1ste bog sammen med 1 gymnasialkl. Cicero II & IV tale mod Catilina, Cato major, Livius 21 bog med forbigaaelse af kap. 19—38 inc. 22 bog indtil kap. 7 læst og repeteret. Schreiners grammatik side 210—311. Indtil jul stil 1 a 2 gange om ugen efter Ingerslevs materialier. Efter jul oversættelse efter Gjør og Johansens samling, dels paa skolen dels hjemme.

1ste gymnasialklasse. Af Ovid læst „Skabelsen, Lykaon, Phaeton, Pyramus og Thisbe, Dædalus, Philemon og Bancis, Midas“.

Dorphs mythologi indtil „Oldsagn om Heroer“.

6te middelklasse. Læst udvalgte fabler af Fædrus (Voss's udvalg) fra 21 ud, derefter 1ste bog af Cæsar de bello Gallico og 1ste og 3die tale af Cicero mod Catilina. Repeteret det hele pensum til eksamen. Grammatik efter Schreiner. Skriftlig en stil om ugen paa skolen.

5te middelklasse. Læst af Axel Andersens latinsk læsebog fra anden afdeling (s. 36) ud bogen med de tilsvarende regler i Schreiners grammatik. Derefter læst af Voss's udvalg af lat. klassikere Cæsar de bello Gallico 1ste bog omtrent 40 kapitler, hvorefter alt er repeteret til eksamen. Skriftlig en let stil om ugen paa skolen, af og til 2 om ugen. Repeteret grammatik efter behovet.

4de middelklasse. Hovedreglerne af formlæren efter Schreiners grammatik. Af Andersens latinske læsebog læst og repeteret I afdeling. Af afvigende verber er kun enkelte eksempler læst. Af II afdeling læst og repeteret stykke I, II, III, IV, V, VI med det tilsvarende af syntaxen. De norske eksempler oversat skriftlig paa skolen. Stilene lærte udenad.

Tysk.

1ste gymnasialklasse. Paus's og Lassens læsebog 3die oplag. Læst op igjen de 9 første sider. Dernæst: Schlacht bei Hastings, Wallenstein in s. r. Erniedrigung, die Schlacht bei Lützen fra s. 195, Gustav Adolph, Wallensteins Tod, Aufruf des Königs von Preussen, Luise, Königin von Preussen, an ihren Vater, de 13 første stykker af „tillæg“. Poesi: der Handschuh, das Lied von der Glocke (læst og repeteret). Lidt konversation paa tysk angaaende det læste stof — eller læreren har spurgt paa tysk. Indskjærpet nye gloser. Spurgt om de sterke verber.

6te middelklasse (i 2, engelsklinjen i 3, timer sammen med klasse V.) Pauss' og Lassens læsebog: Der Schneider von Gastein, die Jungfrau auf dem Lurlei, die Neujahrsnacht e. Unglücklichen, Düsseldorf am Rhein, Rolands Tod, lidt af die ersten Besuche in Schenheim, die Kriegspfeife, — ialt 43 sider, læst og repeteret. Særlig vægt lagt paa mundtlig retroversion. Ved siden heraf extempore: Hans Holbein, 5 sider af die erobring von Magdeburg, digtet der Handschuh — ialt 11 sider.

Grammatik. Af formlæren: Subst. og verbernes bøining samt præpos. læst og repeteret efter Løkkes større grammatik, Pronom. fra de poss. efter hans lille grammatik. — Syntaxen repeteret efter den lille grammatik, med enkelte udvidelser efter den større.

Stil, mundtlig og skriftlig, hjemme- og extemporalstil, efter Knudsens stiløvelser.

5te middelklasse (i 2, engelsklinjen i 3, timer sammen med klasse VI). Pauss' og Lassens læsebog: Der Schneider von Gastein, die Jungfrau auf dem Lurlei, die Neujahrsnacht e. Unglücklichen, Rolands Tod, das Vogelnest, die Kriegspfeife læst og repeteret, dernæst læst begyndelsen af der Mittag auf dem

Königssee — ialt 41 sider. Extempore: Næsten hele Hans Holbein og 2—3 sider af die erobring von Magdeburg samt digtet der Handschuh.

Grammatik. Formlæren som kl. VI. Syntaksen efter Løkkes lille gram. til infinitiv, læst og repeteret.

Stil som i klasse VI.

4de middelklasse. Læst og repeteret af Lassens større læsebog, sidste udgave, fra begyndelsen til side 40, „der brave soldat“. Opmærksomheden har stadig været henvendt paa en rigtig læsning og en flydende oversættelse. Desuden læst og repet. de første 10 sider af Knudsens stiløvelser. — En af de ugentlige timer har været anvendt til stilskrivning, (Knudsens stiløvelser siderne 38—51). Eleverne har i stedet for lekse skrevet et kort, i forveien gennemgaaet, stykke hjemme og dernæst fortsat at skrive paa skolen. Ialt 50 stile. I de uger, da der er læst lekse i stiløvelserne, er der ikke skrevet stil. 15 a 20 minutter har stadig været anvendte til gennemgaaelse af næste times lekse, og saavidt tiden har rukket, er elevernes opmærksomhed henvendt paa ligheder eller forskjelligheder i ord og vendinger mellem tyske og andre germaniske sprog.

3die middelklasse. Af Krist. Lassens læsebog for begyndere følgende læsestykker: nr. 16 (die Zeit) i første afdeling til og med nr. 29 i 2den afdeling — med forbigaaelse af nr. 17, 18, 19, 23, 26, 27, 28 i 2den afdeling. Lært udenad: Nr. 21, 23, 29, 30 — 12, 16. — Øvelse i mundtlig retroversion.

Af Løkkes lille grammatik er det manglende af formlæren læst og repeteret, dernæst §§ 26—46 repeteret.

Skriftlige øvelser: Læsebogen s. 51—54 — efter forudgaaende mundtlig oversættelse.

2den middelklasse. Lassens lille læsebog fra begyndelsen til side 50 læst og 2 gange repeteret. (De første 13 sider var desuden tidligere læst i 1ste middelklasse).

Stykkerne til øvelse (siderne 51—58) er oversprungne. Dernæst er læst om ægte og uægte sammensatte verber (58—59), samt 10 sider af de sammenhængende tyske stykker. Der er anvendt flid paa indøvelsen af en rigtig udtale og en god oplæsning og oversættelse. Under repetitionen har vi, efter hvert som det har passet med læsebogens stykker, læst og repet. og indøvet af Løkkes lille grammatik substantivernes og adjektivernes deklination, de svage og stærke verber, præpositionerne og lidt af pronominerne. Gloserne er ofte afskrevne hjemme. Efter nytaar ca. 20 korte diktater paa tysk af dagens lekse. Der er stadig anvendt god tid til gjennemgaaelse af leksen til næste time.

1ste Middelklasse. Af Lassens læsebog for begyndere læst de første 12 sider (indtil genitiv). Der er især lagt arbeide paa at indøve en nogenlunde passabel udtale af de for tysken eiendommelige lyd, samt paa en flydende og korrekt oversættelse. Af de grammatiske grundbegreber er søgt indøvet person, tal og tid, kasus og kjøen, subjekt, objekt og prædikatsord. Gloserne er afskrevne hjemme og efterseede paa skolen. Nogle korte diktater paa tysk af dagens lekse. — Alt er forud grundig gjennemgaaet.

, Fransk.

3die gymnasialklasse. Af Knudsen og Wallems læsebog II 130 sider, hvoraf 30 extempore. Repeteret Knudsens grammatik. Af Ottos Neues franz. Gesprächbuch læst og repeteret pag. 40—56.

2den gymnasialklasse. Af Knudsen og Wallems læsebog II pag. 36—46, 60—89, 93—98, 101—107, af samme læsebogs 3die del pag. 1—15, 53—72, ialt 84 sider, desuden er 21 sider læst extempore efter 2den del af læsebogen. Læst og repeteret udtalelæren og formlæren efter Knudsens grammatik. Af Ottos

Neues franz. Gesprächbuch læst og repeteret pag. 34—50.

1ste gymnasiaklasse. Af Knudsen & Wallems læsebog I læst fra side 60 ud bogen, af samme læsebogs 3die del læst pag. 1—15, 53—72, samt af Dr. Heindr. Saures Französisches Lesebuch für Realgymnasien 42 sider. Enkelte vanskelige stykker er repeterede. Læst og repeteret udtalelserne og syntaxen efter Knudsens grammatik. Af Ottos Neues franz. Gesprächbuch læst og rep. pag. 1—15 med forbigaaelse af mindre alm. gloser. Diktat.

6te Middelklasse. Af Knudsens & Wallems læsebog læst og repeteret side 24—60 med forbigaaelse af stykke 12—17 inkl. Retroversion. Af Knudsens grammatik formlæren og de vigtigste syntaktiske regler.

5te middelklasse. Af Knudsen & Wallems læsebog læst og repeteret I afsnit. En del af de norske eksempler oversatte extempore. Det vigtigste af formlæren efter Knudsens grammatik.

Historie.

3die gymnasiaklasse. I en time læst og repeteret Eriksens nordens historie sammen med 2 og 1 g. I to timer repeteret Thriege Oldtidens historie og Schjøtt og Wallems Frankrigs historie.

2den gymnasiaklasse. I to timer læst Schjøtt og Wallems Frankrigs historie indtil 1830.

1ste gymnasiaklasse. I to timer læst Ethnografi efter Horns lærebog i Geografi for gymnasiet. Af Thriege Oldtidens historie læst til Cæsar.

6te middelklasse. Schjøtts omarbejdede udgave af Nissens verdenshistorie læst ud fra: „Tiden efter 1815“ og dernæst repeteret hele hogen. Enkelte afsnit forbigaaede. Erichsens nordenshistorie læst ud og repet. Forbigaaet Sveriges og Danmarks historie før Kalmarunionen. Skriftlige besvarelser.

- 5te middelkl. Schjøtts omarbeidede udg. af Nissens verdenshistorie fra trediveaarskrigen til tiden efter 1815. Erichsens nordenshistorie fra kalmarunionen til enevældets indførelse i Danmark. Skriftlige besvarelser.
- 4de middelklasse. Læst og repeteret Schjøths lærebog for middelskolen fra middelalderens 2det afsnit til den westfalske fred (siderne 147—265). Af nordens historie læst og repeteret gudelæren, oldtidshistorien, det gamle Norges geografi samt Norge indtil Kalmarunionen, ialt 52 sider. Under første gangs læsning er altid leksen til næste time gennemgaaet og forklaret. De til penset hørende billeder af Daae og Drolsum er foreviste, og om de mere fængslende personer og begivenheder er der udførligere fortalt eller forelæst.
- 3die middelklasse. Læst og repeteret Schjøths omarbeidede udgave af Nissens verdenshistorie fra side 40: „Den perikleiske tid“ til side 147: „Andet tidsrum i middelalderen“.
- 2den middelklasse. Forberedende lærebog i historie for middelskolen af Winther: Læst og repeteret fra reformationen (side 61) og ud. I 2det halvår Schjøtts verdenshistorie: Læst og repeteret fra begyndelsen til litteratur og kunst (side 50).
- 1ste middelklasse. Winthers lærebog i historie: Læst og repeteret fra begyndelsen til reformationen (side 61).

Engelsk.

- 3die gymnasialklasse. (3 timer. Obligatorisk.) Af Sommerfeldt: Nyeste eng. forfattere pag. 60—65, 1—34, 76—111, 182—200, ialt 93 sider: kursorisk er af samme læsebog lært 40 sider. Læst syntaxen, samt repeteret baade formlære og syntax efter Løkkes lille grammatik.
- 2den gymnasialklasse. (2 timer. Valgfrit.) Af Brekkes læsebog for begyndere ca. 50 sider. Samtaleøvel-

serne lært udenad. Retroversion efter de norske stykker bag i bogen. Læst og repeteret formlæren efter Løkkes lille grammatik. (En af 1ste classes elever har deltaget i undervisningen i størstedelen af skoleaaret).

6te middelklasse. Af Brekkes læsebog ialt 160 sider, hvoraf henvend 20 extempore (fra pag. 24—124, 167—225). De læste digte lært udenad. Løkkes mindre grammatik fra § 120 og ud bogen. Repeteret hele grammatikken. Læst de vigtigste synonymmer og præpositioner efter Knudsens stiløvelser. I første halvaar en mundtlig stil hver uge, i sidste halvaar i regelen en hjemmestil hver uge, desuden en ugentlig skolestil hele aaret igjennem.

5te middelklasse. Af Brekkes læsebog for begyndere fra side 75 ud bogen, samt af læsebogen for 5—6 klasse de 51 første pagina, ialt 82 sider læst og repeteret. Læst og repeteret syntaxen efter Løkkes mindre grammatik. Mundtlig oversat § 1—50 af Knudsens stiløvelser med forbigaaelse af enkelte stykker. Af og til diktat. En skolestil hver uge dels efter Knudsens stiløvelser, dels som retroversion af nylig lærte stykker i læsebogen.

4de middelklasse. Af Brekkes læsebog for begyndere gennemgaaet og indøvet udtalen, væsentlig efter den af udgiveren anbefalede fremgangsmaade. Læst og repeteret til side 74 samt de norske stykker 1—25 bag i bogen. Læst og repeteret formlæren efter Løkkes lille grammatik. Diktat 1 a 2 gange ugentlig. Siden december en skolestil hver uge, dels efter de norske stykker i læsebogen, dels som gjenfortælling efter læsebogen, dels efter Knudsens stiløvelser.

Græsk.

3die gymnasialklasse. Homers Iliade 6te bog, (Ameis' udgave), Platons apologi (Wiehes udgave) Sofokles Antigone

(Groths udgave). Curtius formlære repeteret. Hermannstorfs syntax gennemgaaet.

Ved læsningen af Iliaden er 6te bog gennemgaaet æsthetisk efter indhold og form, og digtets skjønheder nærmere paapegede. Apologiens indhold, form og tendenser ligeledes behandlet. Før læsningen af en tragedie paabegyndes, gennemgaaes nøiagtigt tragediens oprindelse og videre udvikling, theatrets indretning, skuespillets opførelse m. m. under forevisning af tegninger. Under selve læsningen gennemgaaes nøiagtigt handlingens udvikling, de forskjellige personers karakter og optræden, samt stykkets dramatiske bygning.

1 time ug. sidste halvaar er for alle 3 gymnasialklasser gennemgaaet Græsk-romersk kunsthistorie af R. Seecher under forevisning af de billedverker, som skolen eier.

2den gymnasialklasse. Xenophons Anabasis (Hermannstorfs udvalg) 2,5—3,2 (inklusive). Berghs Herodot side 77—110. (Slagene ved Thermopylae og Salamis). Homers Odysse bog 1. 2. 3. 5. I 1 time ug. repeteret sammen med 3 g. Curtius' formlære.

1ste gymnasialklasse. Curtius' grammatik formlæren. Berghs forskole. Xenophons Anabasis (Hermannstorfs udvalg) bog 2. 1—4. Da den ene af de 2 elever, som klassen har havt iaar, var fraværende i omtrent 3 maaneder ifjor høst paa grund af lungebetændelse og siden øiensygd, og den anden elev ogsaa har været sygelig i det sidste halvaar, har fremgangen været meget langsom og undervisningens extensitet har lidt herunder.

Geografi.

3die gymnasialklasse.	}	Horns Geografi for gymnasiet.
2den gymnasialklasse.		
1ste gymnasialklasse.		

- 6te middelklasse. Repeteret hele Geelmuydens geografi (ved Aarstal). Der er hele aaret igjennem ved fortælling, beskrivelse eller oplæsning søgt at give eleverne et forholdsvis fyldigt indtryk af landenes natur og frembringelser, sæder og skikke, samt for de fremmede verdensdeles vedkommende ogsaa et lidet indblik i deres forhistorie og deres opdagelse. Der er nogle gange tegnet kart, dels af hver elev paa papir, dels af enkelt elev paa vægtavlen. Forresten er der i almindelighed sørget for, at eleverne har fundet alle stedsnavne paa kartet.
- 5te middelklasse. Geelmuydens geografi for middelskolen læst ud fra Asien. Endel af indledningen gennemgaaet. Under examinationen er landenes omrids tegnet paa vægtavlen; af og til karttegning paa papir.
- 4de middelklasse. Geelmuydens geografi fra Belgien til Asien. Karttegning, hvortil vægtavlen i regelen er benyttet.
- 3die middelklasse. Geelmuydens geografi for middelskolen ved Christensen: Læst og repeteret Sverige, Danmark, Storbritannien og Irland, Nederlandene og Tyskland Karttegning.
- 2den middelklasse. Gjenoptaget udtog af geografien for begyndere ved Christensen; den astronomiske og fysiske del udførligere gennemgaaet. Af Geelmuydens større lærebog: Læst og repeteret Norge. Karttegning.
- 1ste middelklasse. Udtog af geografien for begyndere ved Christensen læst og repeteret.

Mathematik og Regning.

- 3die gymnasialklasse. Guldbergs stereometri indtil sfærisk geometri læst og repeteret. Guldbergs plane trigonometri repeteret. Forbigaaet de med * mærkede numere. O. J. Brochs lærebog i arithmetik fra

logarithmer til enden, samt repeteret enkelte afsnit. Øvelser i opgavers løsning, dels hjemme (1 gang ugentlig), dels paa skolen.

2den gymnasialklasse. Guldbergs plane trigonometri læst og repeteret. Forbigaaet de med * mærkede numere. O. J. Brochs lærebog i arithmetik fra potenser til rækker læst og repeteret. Opgavers løsning i sidste halvaar væsentlig paa skolen.

1ste gymnasialklasse. O. Bergs lærebog i arithmetik fra begyndelsen til roduddragning læst og repeteret.

6te middelklasse. Bonnevis geometri fra 5te bog til enden, samt repetition af lærebogen. Gjennemgaaet de vigtigste geometriske steder med øvelse i konstruktioner. Bonnevis arithmetik fra potenser til enden, samt repetition af lærebogen. I praktisk regning sammensat reguladetri, procent-, rente-, delings-, blandings- og kjederegning efter O. Johannesens regnebog. 1 gang ugentlig skriftlige hjemmeopgaver, samt 1 time ugentlig i sidste halvaar løsning af opgaver paa skolen.

Med pigeafdelingen læst og repeteret Bonnevis bogstavregning, samt Bonnevis udmaalingslære. Opgaver efter Munthe-Kaas, Johannesen, Getz o. fl. I praktisk regning reguladetri, rente, rabat, disconto, selskabs og blandingsregning samt kjederegelen gennemgaaet efter Johannesens regnebog. Opgaver som hjemmearbejde ugentlig og som extemporalarbejde i en dertil bestemt time ugentlig paa skolen.

5te middelklasse. Bonnevis geometri fra 2den til 4de bog læst og repeteret. Konstruktion paa skolen af de i lærebogen forekommende opgaver, samt øvelser i konstruktion af endel opgaver efter Munthe-Kaas's opgavesamling. O. Johannesens arithmetik fra 2den bog til 5te bog læst og repeteret. Løsning af opgaver 1 time ugentlig paa skolen. I praktisk regning

rabat, diskonto og delingsregning efter O. Johannesens regnebog.

4de middelklasse. Bonnevis geometri til 2den bog læst og repeteret med samtlige opgaver til øvelse. Opgaver efter Munthe-Kaas eksempelsamling. O. Johannesens aritmetik til 2den bog med opgaver læst og repeteret. Desuden opgaver fra forskellige opgavesamlinger. Extemporalopgaver 1 gang ugentlig i en dertil bestemt time. Skriftlige hjemmeopgaver, fornemmelig konstruktioner, hyppig.

Regning: Sammensat reguladetri, procent og renteregning.

3die middelklasse. 1ste hefte af Getz geometriske konstruktioner ere tegnede, med lidt udførligere forklaring af trekanten og firkanter. Endel flere lettere konstruktioner ere udførte, end bogen indeholder.

Repetition af almindelig brøk; enkelt og sammensat reguladetri. Voss & Slangs, tildels ogsaa Johannesens regnebog er benyttet.

2den middelklasse. Repetition af benævnte hele tal og decimalbrøk; almindelig brøk. Voss & Slangs regnebog 2det og 3die hefte.

1ste middelklasse. Repeteret de 3 første regningsarter. Gjennemgaaet divisio, decimalbrøk og benævnte hele tal. Voss & Slangs regnebog 1ste og 2det hefte.

Naturlære.

6te middelklasse. Repetition af Sørensen's naturhistorie med en nøiagtigere gennemgaaelse af menneskets bygning. Foredrag efter „Vort legemes bygning, liv og pleie“ af prof. dr. Bock. Skolens zoologiske samling gennemgaaet og forevist. Sørensen's botanik repeteret: Plantesystemet efter Arbo's plantelære. Sørensen's Flora benyttet. 6te, 5te og 4de klasse har fra vaaren af været inddelt i partier, som efter tur har tilveiebragt blomster og planter, eftersom disse vare

fremkomne, til botaniktimerne, og disse planter er af eleverne i timen bestemte, hvortil læreren har dikteret eleverne de vigtigste kjendemerker m. m. Senere har eleverne klassevis, ledsagede af læreren nu og da i aftentimerne foretaget ekskursioner i byens nærhed og repeteret de paa skolen allerede bestemte arter og samlet og bestemt nye arter.

I fysik Henrichsens lærebog fra varmelæren til enden. Repetition. Pigepartiet har læst og repeteret de samme afsnit efter Getz's fysik.

5te middelklasse. Sørensens botanik fra „helkronede“ og ud bogen læst og repeteret. Afsnittet om Planternes indre bygning foredraget af læreren. Sørensens Flora benyttet. Plantesystemet efter Arbo's plantelære. Bestemmelse af levende planter som 6te klasse.

Henrichsens lærebog i fysik til varme læst og repeteret.

4te middelklasse. Sørensens naturhistorie fra „lededyr“ og ud bogen læst og repeteret. Sørensens botanik til „helkronede“. Systemet efter Arbo's plantelære. Sørensens Flora benyttet. Plantebestemmelse som 6te og 5te klasse.

3die middelklasse. Sørensens naturhistorie fra „hvirveldyr“ til „lededyr“ læst og repeteret. Efter Sørensens botanik er af læreren mundtlig gennemgaaet det vigtigste af plantens ydre bygning; Bestemmelse af nogle af de simple markplanter.

2den middelklasse. Af Sørensens 3die udgave gennemgaaet udvalgte dyretyper af pattedyr — samt nogle lettere fuglearter — et par krybdyr og tre arter almindelige insekter.

Desuden mundtlige fortællinger og oplæsning af Brehms naturhistorie — skolens zoologiske samling benyttet, samt tegninger og vægplancher.

Tegning.

- 6te middelkl. a. Projektionstegning: Fortsat konstruktion af legemer og disses sammenstilling til mere complicerede figurers projektion, dels parallel begge planer, dels skraa mod det ene og parallelt det andet. Flere af de senere aars examensopgaver ere tegnede. „Lærebog i projektionstegning for middelskolen af A. Petersen“ er delvis benyttet.
- b. Frihaandstegning: Fortsat øvelse i krumliniede figurer efter fortegninger. De sidste aars examensopgaver ere tegnede. Tegningerne overtrukne med tusch eller farve og pen.
- 5te middelkl. a. Projektionstegning: Elementerne af den descriptive geometri. Projektion af enkle og sammenstillede legemer. Tegningerne ere her, ligesom i 6te klasse — udførte med blyant og overtrukne med tusch og ridsefjæder — samt farve, saaledes som af departementet bestemt. „Lærebog i projektionstegning for middelskolen af A. Petersen“ er delvis benyttet.
- b. Frihaandstegning: Fortsat øvelse i tegning, især efter „Herdtel elementar Unterricht im Freihandzeichnen“. Tegningerne udførte med blyant og overtrukne med tusch og pen, — de flinkere elever har farvelagt sine tegninger med farver og pensel.
- 4de middelklasse. Tegning efter „Herdtel Elementarunterricht im Freihandzeichnen“, efterat læreren først ved rids paa vægtavlen har antydnet hjælpelinier og fremgangsmaade. Tegningerne udførte med blyant

og overtrukne med tusch, hvorpaa de flinkere elever har anvendt farver — metalbronze og pensel.

3die middelklasse. Simplere krumliniede figurer — ellipser, skrue-linjer, ovaler o. s. v. Senere gjennemgaaet cirkelen og afledede former som rosetter, palmetter, akanthus, baandslyng o. s. v. efter lærerens optegning paa vægtavlen. „Opgaver i frihaandstegning ved Harald F. Petersen“ ere benyttede. Tegningerne udførte med blyant og overtrukne med tusch i tegnebøger med oprudet kvadratnet.

2den middelklasse. Tegning efter Adlers fortegninger.

Skrivning.

6—4de middelklasse. De skriftlige arbeider har været gjennemgaaede for hver maaned, hvorhos eleverne har skrevet en side i en skrivebog, der saa er bleven gjennemgaaet og rettet. Eleverne har havt adgang til en skrivetime ugentlig, der særlig har været benyttet af dem, som ikke har gjennemgaaet de lavere klasser.

3die middelklasse. 3die hefte af „skrivebog udgiven efter offentlig foranstaltning“. Øvelser i haandskrift, gothisk skrift og skrifflæsning.

2den middelklasse. 1ste, 2det og 3die hefte af „skrivebog udgiven efter offentlig foranstaltning. Tildels ogsaa opskrift paa vægtavlen.

1ste middelklasse. Grundtræk, tal og bogstaver for det meste efter takt. (Skrivebogens 1ste og 2det hefte). Øvelser i samskrift efter opskrift paa vægtavlen.

Partiinddeling i Sang.

4 Partier.

1ste parti. 19 elever (9 tenorer & 10 basser). — 36 timer.

2det parti. 12 elever (9 sopraner & 4 alter). — 73 timer.

3die Parti. 24 elever (19 sopranner & 5 alter). — 71 timer.

4de parti. 15 elever. — 38 timer.

Med de 3 første partier er indstuderet 3 & 4-stemmige sange for sopran, alt & bass og for sopran alt, tenor & bass.

4de parti har gennemgaaet Behrens sanglære for folkeskolen 1ste trin.

Desuden har hvert parti i regelen 1 gang ugentlig gennemgaaet de væsentligste salmemelodier.

Violin.

3 elever med tilsammen 56 timer.

Gymnastik.

I gymnastik har gutterne i 1888/89 som de foregaaende aar været delt i 3 partier, første med gymnastik hver dag fra 11—11½, andet fra 11½—12 form. og 3die parti 2 gange ugentlig fra 12—1.

1ste parti har bestaaet af 7 gutter af gymnasiet og de to øverste middelklasser (17), og er med dette parti gennemgaaet, hvad der efter departementets cirkulære af 14/86 er fastsat med undtagelse af stavsprang og endel lege. Øvelserne ere ordnede efter Lings tabeller.

2det parti, 26 gutter af middelklasserne. Her er ligeledes ordnet efter Lings tabeller — lettere øvelser end 1ste parti. Afvekslende med gymnastik har med begge partier været øvet exercitie. Med gymnasiets elever er desuden i skoleaaret 1 time ugentlig øvet bajonetfægtning, desuden skiveskydning med salonrifle for gymnasiet og 6te m. og 10 skud med remingtongeværer paa skydebanen for gymnasiet.

3die parti — skolens 2den og 1ste klasse — er øvet i ordningsbevægelser, spredning, marsch, leg og de lettere gymnastiske øvelser. Partiet bestaar af ialt 24 gutter. — Gymnasiet og de 5 øverste middelskoleklasser har havt exercitie 3 dage om høsten og 3 dage før examen. — Svømning, naar veiret har tilladt det. — Pigerne har havt gym. 5 timer ugentl.

VII. Afgangsexamener.

Examen artium.

Til denne examen fremstillede sig 3 af skolens elever og 1 privatist. En af skolens elever, der kun havde været elev af gymnasiet i 2 aar og var bleven opflyttet i 3die gymnasialklasse paa prøve, strøg til den skriftlige prøve, da han fik i norsk stil 4, i lat. oversættelse 4, matematik 5. For de to andre og privatistens vedkommende er udfaldet følgende :

Udfaldet af examen artium ved Aalesunds skole 1889.

	Norsk stil.	La'insk overset.	Mathem. skriftlig.	Religion.	Oldt. & M.m. litteratur	Latin.	Latin.	Græsk.	Græsk.	Fransk.	Historie.	Mathem. mundtlig.	Sum.	Hovedkarakter.
Aalesunds skole.														
1. Mikal Mikalsen . . .	3	4	3	1	1	2	3	1	1	3	1	4	27:12	2.25 Meg. godt ¹⁾
2. Peder Opsvig . . .	3	3	2	1	2	1	2	1	2	2	1	2	22:12	1.83 do. ²⁾
Karl Tenne (Privatist)	4	4	2	2	3	3	4	4	4	4	2	1	37:12	3.08 Godt.
Kristiansunds skole.														
1. Anders Furu	3	2	4	2	2	1	2	1	2	2	2	2	25:12	2.08 Meg. godt.
2. Niels Heyerdahl . . .	3	2	2	2	1	2	3	2	2	2	3	2	29:12	2.42 do.
3. Georg Krogh	3	3	3	3	3	2	3	3	3	2	3	4	37:12	3.08 Godt.
4. Karl Loennechen . . .	3	3	3	2	2	2	2	1	2	3	2	1	26:12	2.17 Meg. godt.
5. Peder Øyen	3	2	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	18:12	1.50 do.
Molde skole.														
1. Martin Bye	3	2	1	3	1	1	1	1	1	1	1	2	18:12	1.50 do.

¹⁾ Elev af gymnasiet i 2 aar.

²⁾ do. — i 3 aar.

Middelskolens afgangsexamen.

Samtlige elever fremstillede sig til denne og tog den med følgende udfald:

Paa latinlinjen 5 elever, som alle fik meget godt.

„ engelsklinjen 7 elever, hvoraf 3 fik meget godt, 4 godt.

Desuden 2 privatister, 1 paa latinlinjen, som strog, og 1 paa engelsklinjen, som fik godt.

Desuden underkastede 1 sig tillægsprøven i fransk.

Udfaldet for de enkeltes vedkommende var følgende:

Latinlinjen.

	Navne.	Hovedkar.	Optagen i skolen
1.	Knud Aase	2.18 m. g.	3 m. 1885.
2.	Hans Andersen	1.75 m. g.	3 m. 1885.
3.	Karl Barstad.....	2.32 m. g.	1 m. 1882.
4.	Elias Solem.....	2.38 m. g.	1 m. 1882.
5.	Johannes Teigene	2.03 m. g.	5 m. l. 1887.

Engelsklinjen.

1.	Halvard Aarseth	2.18 m. g.	5 m. 1887.
2.	Edvin Kristoffersen.....	2.64 g.	6 m. 1888.
3.	Alf Moe.....	3.10 g.	4 m. 1886.
4.	August Randers.....	2.63 g.	6 m. 1888.
5.	Bergit Greve	2.07 m. g.	5 m. 1887.
6.	Hilda Musæus.....	2.00 m. g.	6 m. 1887.
7.	Anna Sandborg	2.64 g.	6 m. 1888.

Af skolens øvrige elever fik 7 udm. godt, 43 m. g., 18 g., 2 tem. godt. 9 var fraværende fra examen helt eller delvis. Skolens middelkarakter er for iaar 2.30.

Ved skolefesten uddeles aarlig 2 præmier for flid og god opførsel af apotheker P. L. Øwres legat. For 1889 tildeltes disse:

Hans Andersen elev af 6te m. l., der fik Nørdahl Rolf'sens „Norske Digtere efter P. Dass,“ og Halvard Aarseth elev af 6te m. e., der fik „Naturens Vidundere“ af Pouchet.

Opgaverne til middelskolens afgangsexamen i 1889 var følgende:

Opgave i norsk stil.

Hvad bringer vaaren af liv og beskæftigelse.

Opgave i latinsk stil.

Kong Perseus havde i to aar ført krig med romerne med saa stort held, at en ikke ringe fare syntes at true¹⁾ det romerske herredømme. Allerede havde han bevæget mange af Grækenlands stater til at slutte forbund med ham, og det var ikke tvilsomt, at baade rhodierne²⁾ og Eumenes vilde følge deres eksempel. Da valgte romerne Aemilius Paulus, en mand af udmerket tapperhed, til konsul. Efterat Paulus havde sat over til Makedonien med en stor hær, overvandt han Perseus ved byen Pydna. Derefter tog³⁾ han leiren fra ham og tvang ham til at flygte fra Makedonien. Da Perseus, berøvet sit rige, havde begivet sig til øen Samothrake⁴⁾, kom prætoren Oktavius, som stod i spidsen for flaaden, til ham og overtalte ham til at betro sig til romernes beskyttelse⁵⁾. Det er bekjendt⁶⁾ nok, at Perseus prydede Paulus's triumf. Hvorlænge han levede siden⁷⁾, ved vi ikke vist; men det fortælles, at han døde fire aar efter i Alba.

¹⁾ imminere. ²⁾ Rhodii, orun. ³⁾ exuere. ⁴⁾ Samothracia. ⁵⁾ files.
⁶⁾ constare. ⁷⁾ inde.

Opgave i tysk stil.

Den tapre korsridder Walther von Thurn red en dag gennem den syriske ørken. Da forekom det ham, som om han i nogen afstand hørte¹⁾ en stønnen, og da han trøede, det var en stakkels pilegrim, som var overfalden af røvere, sporede han sin hest og red efter lyden. Pludselig steilede hesten, og ved at se sig om opdagede ridderen en løve i

¹⁾ vernehmen.

kamp med en frygtelig slange, der havde snoet sig om dens legeme. Uden at betænke sig sprang ridderen af hesten, angreb slangen og skilte med et eneste hug dens hoved fra kroppen. Da løven saa, at dens liv var reddet, krøb den hen til ridderens fødder, slikkede hans hånd og forlod fra denne dag af aldrig sin redningsmand. -- Nogle aar senere vilde Walther vende tilbage til fædrelandet, men saa sig af flere aarsager nødt til at lade løven blive igjen. Neppe havde imidlertid skibet, som han seilede med, forladt kysten, før man saa løven styrte sig i havet. Forgjæves søgte man at redde den; det tro dyr blev opslugt af bølgerne.

Opgave i engelsk stil.

Bonden og optikeren.

En bonde saa, at hans nabo altid tog briller paa, naar han satte sig til at læse. Bonden havde aldrig lært den kunst at læse. Han troede, at hvis han bare, som sin nabo, havde et par briller, vilde han ogsaa kunne gjøre det. Ved omhyggelig at lægge op nogle skilling hver uge havde han tilsidst samlet saa mange penge, som brillerne kostede. En dag, da han var i byen, gik han ind til en optiker og sagde: „Jeg skal have et par briller“. Optikeren lagde endel foran ham paa disken, og bonden tog en bog for at prøve dem, men fandt ingen, som passede ham. Han kunde ikke læse et eneste ord, paa hvilken maade han end satte brillerne paa sig. Optikeren, som anede sammenhængen¹⁾, kunde ikke lade være at bemærke: „Kjære, kanske De ikke kan læse?“ „Nei, det kan jeg ikke“, svarede bonden; „hvis jeg kunde, var jeg ikke kommen til dem efter briller“.

¹⁾ Oversæt: hvordan sagen stod.

Opgave i regning og konstruktionstegning.

(For gutter.)

Formiddag.

1. Tre personer A, B og C kjøbte en skøveiendom

sammen. A indskjød $\frac{1}{3}$ af købesummen og B 3 gange saameget som C. Senere solgte de skoven igjen og vandt ved handelen $14\frac{1}{2}$ pct. af købesummen. B alene tjente 8700 kr. Hvormeget tjente hver af de andre, og hvormeget havde hver af dem sat ind i denne handel?

2. A sætter den 1ste februar 200 kr. ind i en sparebank. 5 maaneder senere indsætter han 550 kr. og endelig den 1ste oktober 300 kr. Ved aarets udgang viste opgjøret at han havde tilgode i banken 1066 kr. Hvormange pct. gav banken i aarlig rente?

(Eftermiddag.)

3. En regulær sexkant har et fladeindhold af 100 cm^2 . Beregn fladeindholdet af en cirkel med samme omkreds som sexkanten. Brug logarithmer ved udregningen.
4. I trianglerne A B C og D E F er siderne $A B = 6 \text{ cm.}$, $B C = 10 \text{ cm.}$ og $A C = 8 \text{ cm.}$; $D E = 9 \text{ cm.}$, $E F = 7 \text{ cm.}$ og $D F = 6 \text{ cm.}$ Tegn op disse triangler og konstruer et kvadrat lig deres sum. Beskriv fremgangsmaaden.

(F o r p i g e r.)

Formiddag.

1. Tre personer A, B og C købte en skoveiendom sammen. A indskjød $\frac{1}{3}$ af købesummen og B 3 gange saameget som C. Senere solgte de skoven igjen og vandt ved handelen $14\frac{1}{2}$ pct. af købesummen. B alene tjente 8700 kr. Hvormeget tjente hver af de andre, og hvormeget havde hver af dem sat ind i denne handel?
2. A sætter den 1ste februar 200 kr. ind i en sparebank. 5 maaneder senere indsætter han 550 kr. og endelig den 1ste oktober 300 kr. Ved aarets udgang viste opgjøret, at han havde tilgode i banken 1066 kr. Hvormange pct. gav banken i aarlig rente?

(Eftermiddag.)

Find x og y af ligningerne:

$$\frac{\frac{2}{3}x - 0,5 y}{\frac{3}{4}} \div \frac{\frac{1}{3}x - 0,1 y}{\frac{4}{3}} = \div \frac{1}{6}$$

$$\text{og } \frac{x - 0,2}{y + 1} = \frac{0,08}{0,1}$$

4. Man har givet punkterne A og B. Konstruer de rette linjer, der har en afstand af 3 cm. fra A og danner en vinkel paa 30° med den rette linje A og B. Beskriv fremgangsmaaden.

Opgave i projektionstegning.

En ret cylinder samt et sexkanted og et trekantet regulært prisme opstilles af læreren saaledes, som vedlagte rids udviser og forlanges aftegnet i grundrids og oprids.

Det sexkantede prisme ligger paa det horizontale projektiionsplan og berører vertikalplanet, medens dets axe danner en 60° vinkel med samme. Cylinderen staar paa horizontalplanet og berører det sexkantede prisme. Det trekantede prisme staar ligeledes paa horizontalplanet, men støtter sig oventil mod cylinderen; dets axe er parallel med vertikalplanet.

Axerne af cylinderen og det trekantede prisme har begge en afstand af 3,5 cm. fra vertikalplanet. Alle tre figurer har en længde af 10 cm. Cylinderens radius samt den større radius i prismernes grundflader er 2,5 cm. Afstanden fra den grundfladeside, hvormed det trekantede prisme berører horizontalplanet, til cylinderens axe er 7,5 cm.

VIII. Samlingerne.

a. Bibliotheket.

- A. Bjerk og I. Cappelen Kortfattet lærebog i Stenografi.
3 expl. Gave.
- P. Hanzen Illustreret dansk literaturhistorie.
Chr. Dorph, Græsk romersk mythologie til skolebrug.
Kirkedptmt. Motiveret udkast til nye undervisningsplan for
middelskolen og gymnasier. Gave.
- C. O. Berg, Korte evangelier. Prædikener for ungdommen.
Det norske meteorologiske Institut, Oversigt over luftens
temperatur og nedbør i Norge i 1887. Gave.
- De. Veiledning til udførelse af meteorologiske iagttagelser.
Karl Hude, Kortfattet haandbog i den græske syntax.
Hans Woll, Ved skoleandagten, skriftord og salmevers.
I. E. Boesen, Nordisk gudelære.
Det kgl. Ekklesiastikdptm. for aarene 1882—1884. Gave.
- A. Fabricius, Illustreret Danmarks historie for folket.
Romsdals amts forhandlinger for 1888.
Nordahl Rolfsen, Vore fædres liv.
Boye Strøm. Stavanger amt, topografisk-statistisk beskrevet.
Hjortdahl, Kortfattet lærebog i anorganisk kemi. Gave.
Lassen, Tydsk læsebog for begyndere, 3 udg. Gave.
Western, Engelsk grammatik for middelskolen.
Kirkedptm., Norges officielle statistik: Beretning om skole-
væsenets tilstand i 1883, 1884, 1885.
- F. O. Guldberg, Naturhistoriske skisser.
Nissen, Sex kirkehistoriske foredrag.
I. Aasen, Norske ordsprog.
Lassen, Afhandlinger til literaturhistorien.
Bergens museums aarsberetning for 1885 & 1887. Gave.
G. Storm, Arkiv for nordisk philologi. Gave.
Universitetets aarsberetning for 1888.
Trier og Voss, Vor ungdom.
Naturen, Illustreret maanedsskrift af Brunchorst 1888.
Bonitz, Zeitfehrift für das gymnasium 1888.

- Nyt tidsskrift for philologi 1888.
 Nyt magasin for naturvidenskaberne 1888. Gave.
 Lie og Sars Arkiv for matematik og naturvidenskaber
 1888. Gave.
 Thriege, Historisk arkiv. 1888.
 Bätzmann, Lovtidende. Gave.
 Den norske Turistforenings aarbog for 1887.
 Maanedsskrift for elementær matematik.
 Secher, Græsk-romersk kunsthistorie til skolebrug.
 Luther College i Dekorah, katalog 1887—1888. Gave.
 Sigmund Müller, Grundtræk af den nordiske mythologie.
 Det statistiske centralbureau, Statistisk aarbog for kongeriget
 Norge, 8de aargang.
 H. Mohu, Studier over nedbørens varighed og tæthed. Gave.
 Klavenes, Befrielse fra den første ungdoms usædelighed. G.
 Harre, Lateinische schulgrammatik.
 Do. Hauptregeln der lateinischen syntax.
 Baumeister, Denkmäler des klassischen altertums.
 Jensen, Om indlandsisen i Grønland.
 Halt, Histoire d'un petit homme. Paris.
 Duval, le Tonnelier.
 Chavette, La belle Alliette.
 Theuriet, Le mariage de Gerard.
 Malot, Une bonne affaire.
 Bouvier, Colotte.
 Richepin quatre petits romans. 3 expl.
 Dormoys sous le tropiques.
 Mendés, Le roman rouge.
 Do. Pour lire au coin.
 Poe, contes extraordinaires.
 Gollard, histoire d'Aladdin.
 Madame de Pressensé, La maison blanche.
 Goebel, choix de nouvelles de XIX siècle.
 Guizot, recits historiques.
 Souvestre, dans la prairie.
 Viguy, Cinq — Mars.

Sarcey, Le siege de Paris.

Aarsberetning for foreningen til norske fortidsmindesmærkers bevaring for 1887. Gave.

Groterud, Græsk læsebog for begyndere. Gave.

Heyerdahl, Geogr. schema. Gave.

K. Knudsen, Tydskhed i Norsk og Dansk. Gave.

Mohn, Jahrbuch des meteorologischen instituts 1887. Gave.

Murray, History of the english language.

A. Sommer, Traité de lecture explicative et raisonnée.

Hvidtfeldt-Kaas, Norske regnskaber og jordebøger fra det 16de aarhundrede 2. 4. Gave.

Norske rigsregistrarer 21. 2. Gave.

Bugge, Studier over de nordiske gude- og heltesagns oprindelse. 3 hefte.

A. Krogh, Opgaver i engelsk stil for 6te kl. Gave.

Dahl, Dansk stillære i sine grundtræk.

Universitets og Skoleannaler for 1888.

Morske, svenske, danske programmer for 1888.

b. Den naturhistoriske og physiske samling.

En Taarnfalk.

En koral.

Hoffmanns Planteatlas.

Leutemanns zoologiske atlas.

Atlas der Sternwelt.

Adhæsionsplade.

Segners vandhjul.

Apparat til at vise Arkimedes's princip.

Skalvægt paa stativ.

Nogle kubikcentimeterstykker.

Udvidelsesapparat for luft og vædsker.

App. til at vise varmeledningsevnen.

Inklinatorium.

Stemmegaffel.

Faukaults Pendel.

Elektrisk klokkespil.

Krog til at hænge elektriske stænger i.

Rotationsapparat.

App. til et vise longitudinelle svingninger.

Af andre læremidler er anskaffet:

Thorsens & Vangs skr.veplancher og skrivetavle.

Oversigtskart over Norges høideforhold.

Sløidtegninger af Kjennerud.

IX.

Indskrivningspenge udgjør: for middelskolen . . . kr.	8.00.
- gymnasiet „	16.00.
Skolepengene udgjør: - 1ste middelklasse „	48.00.
- 2den og 3die do. „	72.00.
- 4de og 6te do. „	96.00.
- 1ste gymnasialkl. „	120.00.
- 2den og 3die do. „	144.00.

Moderationen er: $\frac{1}{4}$ fragaar for hver af de følgende brødre.
 Gratisternes antal var:

- a) af de Rønnebergske legater:
- 1 $\frac{1}{1}$ i 1ste gymnasialklasse.
 - 1 $\frac{1}{1}$ i 6te middelklasse.
 - 1 $\frac{1}{1}$ i 5te do.
 - 2 $\frac{1}{1}$ i 4de do.
 - 1 $\frac{1}{2}$ i 3die do.
 - 1 $\frac{1}{2}$ i 2den do.

Tilsammen kr. 636.00.

- b) af det offentlige:
- 1 $\frac{1}{1}$ i 3die gymnasialklasse.
 - 1 $\frac{1}{2}$ i 2den do.

Tilsammen kr. 216.00.

Af skolepengene uddeles 10 % i fripladse.

Skolens kasserer er adjunkt Kolderup.

X. Almindelige bemærkninger.

Sundhedstilstanden har i regelen været god, kun har en i byen stærkt udbredt mæslingeepidemi bevirket, at ikke faa børn i de lavere klasser maatte være borte fra skolen i længere tid.

Som i forrige program bemærket, faar skolen baade fra landsbygderne og fra selve byen ikke faa elever altfor sent ind. Disse har ikke det fornødne grundlag i forskellige fag eller ogsaa har de læst efter andre metoder og andre lærebøger, saaledes at de har havt megen møie med at indhente det manglende.

Middelskolens afgangsexamen udviser derfor iaar et mindre gunstigt resultat, thi de fleste af dem, som iaar tog denne, har kun gaaet i skolen fra 1 til 3 aar.

Haandgjerningsskolen har været i virksomhed i 6 maaeder fra oktober til marts og frekventeret af omtrent 36 elever, fordelt i 3 partier. Hvert parti har havt 2 gange egentlig undervisning fra 4—6.

Forberedelsesklassen har iaar været slaaet sammen med pigeskolen.

Skolens Bygninger har iaar været underkastet forskellige smaareparationer og forbedringer. Paa hovedbygningen er der lagt nyt helletag paa forsiden, og rektorbekvemmeligheden er nu bleven oppudset.

XI. Uddrag af skolekassens regnskab for 1888 og 1889.

1. Indtægter: a.	skole- og indskrivningspenge	6,957.50
	b. kommunens bidrag	3,600.00
	c. renter af skolens legater	2,845.35
	d. statens bidrag	23,990.00

2. Udgifter:	a. lærerløn	28,759.14
	b. alderstillæg	6,641.67
	c. biblioteket	100.25
	d. fysikalske og naturh. samlinger .	176.55
	e. andre lærermidler	111.72
	f. legater og fripladse	804.00
	g. lys og brænde	948.67
	h. trykning, avertissem program m. m.	256.09
	i. blandede og tilfældige udgifter . . .	302.52

Opgave

over

de bøger, som i skoleaaret 18⁸⁹/₉₀ skal benyttes i de forskellige klasser.

~~~~~

- 1ste middelklasse. Norsk læsebog af Eriksen og Paulsen, 2den del. — Vogts lille bibelhistorie; Luthers kathekismus. — Reusch's geografi for begyndere. Voss og Slangs regnebog 1ste hefte. Winthers forberedende lærebog i historien.
- 2den og 3die middelkl. Eriksens og Paulsens læsebog, 2den del; Hofgaards lille norske grammatik. — Lassens tyske Elementær- og Læsebog; Løkkes mindre tyske grammatik. — Vogts bibelhistorie for borgerskoler; Sverdrups udgave af Pontoppidans forklaring; Luthers kathekismus; Landstads salmebog; det nye testamente. — Nissens historie ved Schjøth. — Arstals geografi. — Sorensens naturhistorie. — Voss og Slangs regnebog 2det og 3die hefte.
- 4de middelkl. Eriksens og Paulsens læsebog, 3die del; Hofgaards grammatik. — Pauss og Lassens tyske læsestykker; Løkkes tyske grammatik; Kapers lexikon; Knudsens tyske stiløvelser for middelskolen. — Andersens latinske læsebog. — Brekkes engelske elementærbog; Løkkes mindre engelske grammatik. — Nissens historie ved Schjøth; Eriksens lærebog i Norges, Sveriges og Danmarks historie. — Christenssens lærebog i geografin. — Sorensens naturhistorie. — Johannesens arithmetik og Bonneviés geometri. — Vogts bibelhistorie for borgerskoler; Sverdrups udgave af Pontoppidans forklaring; Det nye testamente. — Johannesens regnebog 3die, 4de hefte.
- 5te og 6te middelkl. Eriksens og Paulsens læsebog, 3die del; Lassens læsebog. Hofgaards gram.; Pauss og Lassens tyske læsebog; Løkkes tyske grammatik; Kapers lexikon; Knudsens tyske stiløvelser for middelskolen.

Brækkes engelske læsebog; Geelmuydens engelske ordbog; Larsens dansk-engelske ordbog; Løkkes engelske grammatik. — Voss's latinske læsebog for middelskolen; Schreiners latinske grammatik. — Wallems franske læsebog; Knudsens franske grammatik; Schjøth's historie; Eriksens lærebog i Norges, Sveriges og Danmarks historie for middelskolen, — Christensens lærebog i geografin. — Sørensens naturhistorie. — Johannesens arithmetik og Bonnevis geometri; Brochs logaritmehæft. — Henrichsens fysik. — Vogts bibelhistorie for mellemklasserne; Sverdrups udg. af Pontoppidaus forklaring; Det nye testamente.

1ste til 3die gymnl. Nissens kirkehistorie. — Det nye testamente paa græsk; Børgens vejledning til udarbejdelse i modersmaalet; Eriksens litteraturhistorie. — Nygaard's oldnorske læsebog og sammes oldnorske grammatik. — Grøteruds og Curtius's græske gram. — Wallems og Knudsens franske læsebog; Knudsens franske gram.; Thrieges lærebog i oldtidens historie. — Eriksens lærebog i Nordens historie. — Bergs lærebog i arithmetik; Guldbergs i stereometri og i trigonometri.

A a l e s u n d i S e p t e m b e r 1 8 8 9 .

V. Voss.

Skolens

f e m o g t y v e a a r i g e

jubilæum

den 19de September 1889.

Skolens fem og tyveaarige jubilæum besluttedes af skoleraadet at fejres paa en høitidelig maade. Elever og lærere samlede sig i skolegaarden kl. 10 formiddag, hvorpaa man i procession begav sig til Arbejderforeningens nye lokale, der velvillig for anledningen var overladt til brug. Høitideligheden overvares af 4—500, ældre og yngre.

Følgende sange blev afsungne af eleverne:

Mel.: Deilig er jorden.

Herligt, naar Skolen
skal af Herrens Tjener
vies til Gjerning i Kirkens Ly.
Da vil en lys Luft
gaa gjennem Hallen
og hvile over Land og By.

Dagene vige.
Slægterne smuldre,
Tidens Skatte snart forgaar.
Aanden med Møie
vinder af Gruber
det Guld, som øges Aar for Aar.

Mærket skal reises,
Foden skal løftes
Frem! om tungt paa stenet Strand!
Frem til at vinde
Frihed for Aanden!
Opad til Lysets Fædreland!

I. E. Unger,
pers. Kap.

(afsungen ved Skolens Indvielse 1864.)

F ø r T a l e n .

Mel.: Se Fredens Engel svæver.
 Kast Blikket nu tilbage
 Paa femogtyve Aar
 Og vei de Arbeidsdage,
 Som da for Tanken staar:
 I Skolens Læresale
 Hel mangan Yngling gik,
 Som gjennem Bog og Tale
 Sit Øie klarnet fik.

Udover Landet brænder
 I mangt et stille Rum
 En Arbeidslampe, sender
 Sit Skin saa vide om.
 Det Lys, som Manden spreder
 Til Gavn for Folk og Land,
 Det først sin Kilde leder
 Fra Barnets vakte Aand.

Men se, hvor selve Solen
 Af Pletter skjæmmes ud!
 Saa straalers Lys i Skolen
 Ei rent foruden G u d.
 Skal skue klart vort Øie,
 Skal tale ret vor Mund,
 Da maa vor Aand vi boie
 For L y s e t s F a d e r kun.

M. Bugge.

Derpaa talte rektor saaledes:

Ærede forsamling!

Skolen har givet sig den ære at sammenkalde eder, fordi den idag feirer sin 25 aars fest, idet den begyndte sin virksomhed den 19de september 1864. Det gaar med skolen som med det enkelte menneske, for hvem der gives tidspunk-

ter, da det gjerne standser et øieblik for at se sig tilbage over den henrundne tid. Det tænkende menneske benytter et saadant tidspunkt til da ligesom at opgjøre et regnskab over fortiden; har det gaaet heldigt, for da at hente nyt mod og ny kraft til fortsat arbeide; har det gaaet mindre heldigt, for da at aflægge for sig selv regnskab over aarsagen hertil, og derigjennem at kunne slaa ind paa en bedre og til maalet mere førende vei end den, man hidtil har vandret.

Da nu 25 aars festen betragtes som en saadan regnskabets og opgjørets dag, tror jeg, det paa denne vil være hensigtsmæssigt at dvæle nogle øieblikke ved skolens historie.

Vor by havde i tidligere tider en saakaldt borgerskole, men dens indretning og udstyr svarede ikke længere til tidens fordringer. Lærerpersonalet var faatalligt og lokalet daarligt. Byen, som omkring aarene 1860 havde taget et betydeligt opsving, — den talte da omkring 3000 mennesker — begyndte at føle savnet af, at dens borgere fik for liden undervisning, og erkjendelsen af, at dens fremgang i de kommende tider beroele paa dens borgeres intelligens og kundskaber, begyndte stærkere og stærkere at gjøre sig gjældende. Da der samtidig kom forslag om, at Molde skole, som dengang var en saakaldt middelskole, skulde gaa over til en fuldstændig lærd- og realskole, begyndte man baade i Christiansund og Aalesund, der begge langt havde overfloiet Molde, at tænke paa, om muligt, ogsaa der at faa statskoler. Den gang havde man nemlig ikke de saakaldte kommunale middelskoler med statsunderstøttelse, man havde kun enten fuldstændige eller ufuldstændige offentlige lærd- og realskoler. Forskjellen mellen disse var, at de ufuldstændige skoler manglede øverste latinklasse og saaledes ikke kunde dimittere til ex. artium. Der var den gang enkelte borgere her, som især var virksom ved denne anledning, og deres initiativ skyldes det, at ogsaa formandskabet tog sig af sagen*). Der indkom

*) Boghandler J. Aarflot, Kjøbmændene L. Ibenfeldt og Ouse, Prokurator Saane.

nemlig en forestilling til det fra 11 embedsmænd, 62 kjøbmænd, handels- og skipperborgere, samt 27 haandværksborgere. Der blev da nedsat en komité af 7 medlemmer til at forberede sagen. Denne leverede et baade i sin almindelighed og i sine detaljer meget nøiagtigt og omhyggeligt udarbejdet forslag, hvorpaa formandskabet ligeledes i en længere indstilling indgik til repræsentantskabet med forslag om at ansøge stortinget om, at her maatte oprettes en offentlig lærd- og realskole, og i dette oiemed at tilbyde at bidrage kr. 3,600 aarlig til skolen og derhos overtage de med lokalets og inventariets anskaffelse og vedligeholdelse forbundne udgifter. Desuden henlagdes til skolen de af hr. R. Rønneberg til skolevæsenet i Aalesund skjænkede 2000 spd. som legat, bærende giverens navn, og det af den afdøde Carl E. Rønneberg legerede beløb, der udgjorde med renter ca. 1200 spd., og der besluttedes at kommunen sætter sig i spidsen for indsamling i Aalesund og Søndmøre af frivillige bidrag for at anvendes til udstyr af skolen med bibliotek, apparater m. m. For at styrke forslaget endnu mere, blev der besluttet at samle ved frivillige bidrag et grundfond, hvortil der indkom omtrent 13000 spd., (52000 kr.) Det er mærkeligt at se, med hvilken offervillighed borgerne understøttede sagen; rigtignok har afdøde Rasmus Rønneberg været den, som her gik i spidsen, idet han gav 20,000 kr. og Aalesunds sparebank 12000 kr., men blandt de øvrige borgere blev der dog indsamlet 20,000 kr. og det var en stor sum, da byen ikke talte mere end henimod 3000 indvaanere. Ære være de mænd, som dengang arbejdede for sagen; det viser, at de havde interesse for og skjøn paa den høiere dannelses betydning for stedet, og at de forstode, det vilde være vel anvendte penge for fremtiden.

Dette store bidrag gjorde et ikke lidet indtryk i thinget, saaledes at skolens oprettelse der besluttedes den 11te mai 1863, med 58 mod 47 stemmer. Sagen mødte adskillig modstand fra forskjellige hold, men det lykkedes byens repræsentant, byfoged Strøm, seierrig at gjendrive denne.

Men der stod meget tilbage at gjøre: skolebygning og inventar manglede. Først fik man da tomt, hvis planering kostede ikke ubetydelig, dernæst blev skolebygning besluttet opført efter arkitekt von der Lippes tegning. Bygningens kostende udgjør omtrent 80,000 kr.; tomten kom med planering paa ca. 20,000; inventariet paa 4000. Efter datidens forhold sparede der ikke paa noget, som kunde tjene til at gjøre bygningen hensigtsmæssig og solid. De naturlige forhold med tomten lagde ikke faa hindringer iveien, og man maa beundre den omtanke, hvormed man fik den besværlige og uhensigtsmæssige tomt indrettet saa godt, som man har faaet den. De kuperede forhold i vor by gjorde det vanskeligt at faa den anderledes.

Til rektor ved skolen blev udnævnt overlærer ved Bergens kathedralskole Christian Henrichsen, der i mange aar havde været lærer ved denne skole og i den sidste tid under rektor Holmboes tiltagende blindhed for den væsentligste del havde maattet styre skolen. Med denne mand var skolen særdeles heldig, da han forbandt erfaring med fornøden energi og evne til at styre en skole. Desuden er han en usædvanlig kundskabsrig og belæst mand, samt en dygtig og drivende lærer. Foruden ham fik skolen ogsaa en dygtig lærer i adj. i relig. og norsk Thaulow og i historie og de nyere sprog i kand. Wallem; samtidig blev den forrige bestyrer af Borgerskolen cand. real. Schulz udnævnt til adjunkt i realfagene, og endnu fungerende klasselærer Olaf Oisen udnævnt til lærer i de lavere klasser, samt løjtnant Blehr til gymnastik- og time-lærer. Senere blev organist Spiess udnævnt til sanglærer.

Skolens høitidelige indvielse foregik ved stiftets biskop den 25de aug. 1864. Før talen blev en af daværende personkp. (nu sogneprest i Kvindherred) I. E. Unger forfattet sang afsungen (se side 3). Derpaa holdt biskopen indvielsestalen.

Da der endnu manglede adskilligt i skolens indredning og inventarium, og de imidlertid udnævnte lærere ikke havde kunnet fremmøde, maatte skolens aabning udsættes i nogen tid. Den foregik den 19de september, ved hvilken anledning

rektor holdt tale. Elevernes forældre var indbudte og samtlige lærere tilstede.

Skolen, der naturligvis var indrettet efter den ældre skoleordning, begyndte med 1 forberedelsesklasse, 1 fælleskl., 1 latinkl., samtlige toaarige. I 1866 kom 2den latinkl. til. I 1867 oprettedes 1 realkl. og 3die latinkl. I 1870 foregik omdannelsen efter den nye skolelov af 1869, idet skolen da havde to toaarige middelsk. 1 l. og r., 2den og 3die latinkl., i 1874 var omordningen foregaaet, saa at den havde 4 middelkl. (1ste etaarig, 2den toaarig, 3 etaarig, 4 toaarig), og 1ste gymn. I 1875 kom 2 gymnkl. til, i 1876 3 g., og da fik skolen ogsaa 6 etaarige middelkl., idet der ansattes flere nye lærere. Siden den tid har den havt denne ordning, hvorved især middelskolen har hævet sig betydeligt.

Samtidig fik den ogsaa en forberedesskole, overtaget af seminarist Dahl, først for privat regning, siden af kommunen. Da nu ogsaa denne holder pigeskolen, besluttede man i 1888 at forene denne her som andensteds med forberedelsesklassen, der nu altsaa er paa pigeskolen.

I denne historiske oversigt tror jeg ogsaa, det vil være interessant at høre opregnet de medlemmer af forst., som har været siden skolens oprettelse; dernæst de lærere, som har virket ved skolen,

de elever, som er afgaaede fra skolen til ex. artium,

de elever, som har taget middelskolens afgangsexamen.

(Se bilagene.)

Blandt dem, som baade ved skolens oprettelse og siden har vist skolen stor velvilje, maa især nævnes huset Rønneberg. Af de legater, som det i sin tid skjænkede skolen, er der aarlig i understøttelse meddelt ca. 650 kr. til skolepenge. Desuden indgik i 1877 departementet paa, at der her som andensteds bevilgedes 10 % af skolepengene til fripladse, deri indbefattet de Rønnebergske legater. I enkelte aar udgjorde da fripladsenes samlede beløb kr. 1400, en betydelig sum, som er kommen mangan fattig gut tilgode.

Desuden har apotheker Øvre skjænket skolen et legat

paa 2000 kr. og senere 800 kr., hvoraf renterne af 1000 kr. aarlig anvendes til præmier til to flittige elever. Disse er i aarenes løb tildelt følgende elever: (se bilagene).

Den anden halvdel af renterne lægges op, indtil kapitalen har naaet det dobbelte beløb, hvorpaa $\frac{1}{4}$ af renterne anvendes til præmier, $\frac{3}{4}$ til fripladse.

Skolen har i de forløbne aar havt følgende antal elever (se bilagene), hvilket viser, at den har gaaet baade op og ned. Især har søgningen været meget stor fra 1876—85, da den igjen begyndte at aftage. Aarsagen hertil er vistnok den, at den i disse aar havde en stor søgning fra landdistrikterne, en søgning, som nu er gaaet tilbage, siden der er oprettet hurtigkurser i Christiania, hvor man paa et aar tilegner sig det pensum, hvortil der her bruges 2—3. Men hastværk er lastværk; hvad der hurtigt kommer, det hurtigt gaar igjen, og et saadant fundament er lidet at bygge paa for fremtiden.

Dertil kommer, at den store tilstrømning til universitetet i de senere aar har gjort forældre betænkelige ved at lade sine sønner gaa den studerende vei. Derfor er desværre gymnasiets existence nu truet af stortinget. Vi faar haabe, at uveiret driver over, og at det vil lykkes forstanderskabet at afvende stormen for denne gang. Men alt beror her, som ved skolen forresten, paa søgningen baade til skolen idet- heletaget og til gymnasiet specielt.

*

*

Jeg har, mine ærede tilhørere, nu kortelig gennemgaaet skolens ydre historie, og fremstillet dens forskjellige stillinger, gjort rede for dens discipelantal m. m., men til en skoles sande og virkelige historie hører ikke blot dens ydre resultater, der hører ogsaa mere. Der hører ogsaa spørgsmaalet: har skolens elever virkelig lært noget, har de gaaet ud af skolen med saadanne kundskaber, at de har kunnet udfylde sin plads i det borgerlige liv, har de i skolen modtaget en saadan aanddannelse, at de har faaet smag paa og sans for de høiere aandelige Interesser i livet? Det er vanskeligt at svare herpaa, især for os lærere, der jo maa

ansees som part i saken. Men jeg tror dog i sin almindelighed at kunne afgive den dom om skolens virksomhed, at om jeg i dette øieblik kunde spørge alle de 700, som i tidens løb har været elever af skolen, vil der være forholdsvis meget faa, som ville angre paa sin skolegang, beklage, at de har været elever af skolen. Om vi end kun for ganske enkeltes vedkommende kan tilegne os det udtryk, som en fra skolen udgaaet elev brugte til mig, nemlig, at hans skolegang her hørte til hans lyseste og kjæreste minder, der vilde følge ham gjennem hele livet, saa har jeg dog fra mange kanter modtaget tilkjendegivelsen af, at vedkommende ikke har angret paa at have gaaet paa skolen, og at de skylder den ikke alene sin nuværende borgerlige stilling, men ogsaa, at de har faaet syn og sands for, har faaet øiet opladt for, at der i menneskelivet gives noget høiere og ædlere end blot arbeidet for det daglige brød og det daglige livs smaalige interesser, at der er noget, som heder litteratur og kunst, men at der til at forstaa disse og til at føle interesse i d. h. t. for livets høiere aandelige magter udkræves en aandens uddannelse, som i sin almindelighed kun naaes igjennem en god og ordentlig skolegang. Jeg er vis paa, at ikke alene gymnasiets elever, der har gjennemgaaet skolen 3 aar længere, men ogsaa de allerfleste af middelskolens elever, om man nu forelagde dem det spørgsmaal, om de vilde undvære den aandsdannelse, som de har modtaget i skolen, visselig vilde afgive den erklæring, at de ikke paa nogen maade angreer paa, at de i sin barndom og ungdom har lært noget paa skolen. Der kan have været mangler hos dem selv, mangler ved de enkelte lærere, mangler ved skolen i dens helhed, men dog er jeg vis paa, at de i sin almindelighed ikke angreer paa at have været elever af denne skole. Det allerbedste bevis herpaa er den kjærlighed, hvormed saa mange af dem omfatter skolen, og hvorpaa jeg saa ofte har havt eklatante beviser. Dette skyldes vel for den største del de mange dygtige lærere, som skolen i sin tid har havt. Det være mig her tilladt at nævne nogle af dem, som vel har

efterladt sig det bedste navn, først og fremst min udmerkede formand, skolens grundlægger og første styrer, hvis dygtighed og energi vel er almindelig anerkjendt samt hans dygtige medlærere, d'urr. overlærer Schnitler, adj. Thoulow og N. Wallem, der samtlige har efterladt sig et meget godt navn. I min tid ved jeg ogsaa, at af skolens lærere har adjunkterne Klausen, Hartmann og Mohn, samt klasselærer Mehn været omfattet af eleverne med kjærlighed og agtelse for deres dygtighed. Men vi erkjende vel alle, baade de nuværende og de tidligere, at der har klæbet megen skrobelijkheid ved os, og at evne og vilje ikke altid har staaet i forhold til hinanden. Jeg tror dog at kunne afgive den dom i sin almindelighed om os, at vi har villet det rette og at vi har bestræbt os for dette, men har der noget svigtet, saa har det hellere været vor evne end vor vilje. Derfor haaber jeg ogsaa, at den Herre, som ser paa viljen mere end paa evnen, vil have velsignet vort arbejde, selv der, hvor vi mindst ventede og anede det.

En ikke liden grund, kanske den væsentligste til det gode resultat i skolen, har været, at forældrene for den største del har omfattet den med kjærlighed og agtelse, at de har holdt bornene til at vise flid paa skolen og i hjemmet, og at lægge den tilbørlige agtelse for dagen ligeoverfor dens lærere. Herfor være disse i dette øieblik gjennem mig paa skolens vegne hjertelig takket. De kan paa den anden side modtage fra os lærere den erklæring, at derved har vor virken ved skolen været lettet i en betydelig grad.*)

En ikke liden ros herfor tilkommer ogsaa selve eleverne. Jeg tror, jeg kan afgive den dom, at der er faa skoler i landet, hvor arbeidet er lettere for lærerne end her, og det skyldes for en ikke liden del eleverne. For mig selv personlig har det i den hele tid, jeg har været her, været en stor behagelighed at læse med gymnasiets elever, hvis opmerksomhed og flid jeg ikke nok har kunnet anerkjende

*) Jeg har sjelden i andre byer mærket saadan interesse for hvad der angaar skolen, som her. Publikum glæder sig, naar det gaar eleverne godt ved de forskjellige examener.

og prise. Evnerne har kunnet været forskjellige, men lysten og iveren har for de flestes vedkommende været saare ros-værdig. Det har faldt i min lod at gjennemgaa for dem oldtidens betydeligste og aandrigste forfattere, og hvad der ved den anledning mest har glædet mig, er at have bemærket, at de ikke alene har kunnet følge med under gjennemgaaelsen, men ogsaa havt forstaaelsen af det skønne, det ophøiede og det aandrige i indholdet. Thi det er en lærers største nydelse, naar han mærker, at eleverne har følelse for dette, at det ikke er til stok og sten, han taler, men til mennesker med et følende og tænkende hjerte. Men fagene kan være forskellige og det er vel ikke alle lærere, hvis fag er af den beskaffenhed, at de kan rive eleverne med sig. Hvor dette imidlertid er tilfældet, tror jeg dog, at de fleste af mine kolleger er enige med mig i, at det har lykkes dem at kunne interessere eleverne for sit fag og kunne bibringe dem iver og forstaaelse for det.

Ved enhver skole pleier der gjerne at uddaaue sig en tradition imellem eleverne. En saadan har jeg ogsaa til min glæde mærket her, nemlig ærgjerrighed for skolen. De vil gjerne at skolen skal staa i et godt lys, ogsaa naar de er sammen med andre skolers elever. Men denne ærgjerrighed paalægger Eder, mine kjære elever, en bydende pligt, nemlig at I altid opfører Eder saaledes, at skolen kan have ære af Eder. Og det gjøre I, naar I paa skolen viser flid og opmærksomhed, og udenfor skolen viser en god opførsel. Men ogsaa, naar I er komne ud af den, naar I ere færdige med Eders skolegang, naar I er begyndte paa Eders livsgjerning, skal I vise flid i eders fag, god opførsel ligeoverfor Eders medmennesker, Derved ville I stille skolen i det bedste lys og alle ville prise baade Eder og den skole, som I i Eders ungdom har gjennemgaaet. Det glæder mig at kunne sige i dette øieblik om skolens forudms elever, baade de, som ere her, og de mange, som er i fremmede lande, at jeg om de allerfleste ikke har hørt andet end godt, og at de som voksne mænd har holdt, hvad de lovede som børn.

Det har ogsaa været et stort gode for skolen, at der i dens forstanderskab den hele tid har siddet mænd, som varmt har interesseret sig for skolens vel. Jeg vil ved denne anledning specielt erindre afdøde konsul Rasmus Rønneberg, der sammen med sin hustru skjænkede 8000 kr. som legat for trængende elever, og gav 20,000 kr. til skolens grundfond. Dette var nu, hvad han gav offentligt, men kun min formand og jeg kjender til, hvormange bidrag han i hennemelighed desuden har givet til trængende elever og siden til fattige studenter ved universitetet. Mangen en har ham at takke for, at han er kommen frem i verden. Ære være ham derfor i hans grav og velsignet være hans minde.

Vi har det sjeldne tilfælde, at én og samme mand har været medlem af forstanderskabet siden dets oprettelse, hr. boghandler Johannes Aarflot. Den samme kynlighed, duelighed, skarpe forstand og interesse, som han har lagt for dagen i sin kommunale færd og som storthingsmand, har han ogsaa vist som medlem af forstanderskabet. Skolen er ham overmaade stor tak skyldig, og vi haaber, den endnu i mange aar vil kunne nyde godt af hans kyndige vejledning.

I 25 aar har kaptein Blehr været skolens gymnastiklærer og i tidligere tider ogsaa timelærer ved skolen. Hans mange forretninger baade som militær og stadsingeniør har tvunget ham til at opsigte sin post ved skolen. Jeg tror, jeg udtaler den almindelige dom, naar jeg siger, at De har været en dygtig og energisk lærer, der har holdt en fortræffelig disciplin i timerne, under hvem jeg har været tryk for, at gymnastiken, der er et saa vigtigt fag for den legemlige udvikling, dreves baade med kraft og dygtighed. Modtag derfor, hr. kaptein, vor bedste tak for den forløbne lange tid, hvori De har virket her ved skolen.

Blandt vore lærere har vi endnu en, som ogsaa var tilstede ved skolens indvielse, der altsaa har været lærer i 25 aar, hr. klasselærer Olaf Olsen. Det er nu mange generationer, som De har været lærer for, men fra alle medbringer De vistnok selv erindringen om, at De har været afholdt

af dem, og at de sraaa gjerne har seet Dem iblandt sig, at de har været bedrøvet, naar De var borte fra skolen, og glædet sig, naar De kom igjen. Modtag derfor nu, hr. Olsen, vor hjertelige tak for den gjerning, hvori De har lagt Deres manddoms bedste kraft.

Ogsaa hr. sem. Dahl, lærer i forberedelsesklassen, har fulgt skolen igjennem den hele tid dels som privat, dels som offentlig ansat lærer. Ogsaa Dem har de smaa omfattet baade med kjærlighed og agtelse og mange ere de, som har Dem at takke for Deres ufortrødne arbeide i skolens tjeneste.

Jeg tør ogsaa ved denne leilighed udtale min tak til skolens nuværende lærerpersonale, blandt dem ogsaa til en, som nu ved sygdom har maattet søge permission, adjunkt Kolderup. Har skolen ved mange anledninger kunnet opvise gode resultater, saa skyldes det ikke mindst lærernes duelig-
hed og energi. Paa en dag, som denne, bør ingen glemmes, og allermindst de, som i mange aar har taget mangt et godt og stærkt tag i skolens tjeneste. Gud give, at I fremdeles maa faa baade legemlig og aandelig kraft til at varetage Eders vigtige og ansvarsfulde hverv.

Ligesom der mellem eleverne har uddannet sig en tradition, saaledes har der ogsaa mellem lærerne uddannet sig en lignende. Og denne er til min glæde den, at kjærligheden er principet i al vor gjerning. Og det tror jeg, er det bedste grundlag af alle. Vilde jeg spørge forældrene, hvorledes ville I have Eders børn behandlede paa skolen, saa vilde de vel alle med en mund svare: med kjærlighed, med den kjærlighed, som haaber alt, taaler alt og fordrager alt. Ikke med den kjærlighed, som har sin grund i svaghed, der ser børnenes feil, men enten ikke gider revse dem eller ikke tør straffe dem, men den, som ser barnets feil og revser dem i kjærlighed. Give vi kjærlighed, saa modtage vi kjærlighed til gjengjæld, og saa opelske vi kjærlighed hos barnet fra dets ungdom af, og hvilken større skat kan vel dette medbringe ud i livet, end kjærligheden; thi, er denne grundfæstet i hjertet, saa viser den sig ikke alene ligeoverfor medmenne-

sker, men ogsaa ligeoverfor Gud; thi hvo kan elske Gud, som han ikke har seet, naar han ikke elsker sin næste, som han har seet?

Jeg har kjendt mange lærere, som har havt kjærlighed til og ærgjærrighed for sit fag, men ikke kjærlighed til selve børnene. Og dog er det jo for dem, de arbeide. De betænker ikke, at forældrene betro dem sit høieste gode, sit fremtids haab, og at det er deres ønske, at vi ikke blot skulle lære dem noget, men ogsaa danne dem til gode, sædelige og kjærlighedsfulde mennesker i tidens løb. Men det sidste kunne vi ikke gjøre, med mindre vi ogsaa have kjærlighed til selve børnene.

Men vi skyldte ikke alene børnene selv og forældrene, at vi vise kjærlighed i al vor færd og interesse for vor gjerning, vi skyldte ogsaa den kommune det, som har gjort saa store opofrelser for sin skole. Thi den vil til gjængjæld for disse, at det skal gaa godt med skolen, at dens elever skal uddannes til gode borgere og sande mennesker. Vi skyldte Staten det, thi den ofrer mange penge ogsaa paa denne skole, og det gjør den, for at ogsaa dette distrikts borgere skal kunne give sit bidrag, baade moralsk og økonomisk, til vort kjære fædrelands held og fremgang. Gud give derfor, at vi lærere stadig maa kunne opretholde det princip som ledestjernen for al vor færd, kjærlighed til børnene og kjærlighed til vor gjerning, saa vil skolen fremdeles gaa godt, til ære ikke mindst for os selv.

Men arbeide vi med kjærlighed, saa huske vi ogsaa paa, at vort store og ædle kald er at holde kundskabens fane høit, at indplante i børnene den tanke, at mennesket ikke lever af brød alene, men ogsaa af de frugter, som vokser paa kundskabens træ. En af mine kolleger har i et til mig idag oversendt digt meget smukt udtrykt denne tanke. Det lyder saaledes: (se bilagene).

Det være mig tilladt før jeg slutter, her offentlig at udtale en tak fra mig selv til de mange af byens mænd, som i den tid, jeg har været her, har vist mig stor velvilje og imødekommenhed. Især er der én ting, jeg vil takke for.

Som bestyrer af skolen har jeg saa ofte været nødsaget til at henvende mig til forskjellige med bøn om hjælp til mange fattige elever, som paa grund af manglende ressourser ikke har kunnet komme videre paa skolen, eller senere ikke studeret ved universitetet. Naar jeg har bedt om hjælp til disse, er jeg altid imødekommet med stor velvilje. Derfor være disse paa det hjerteligste takket.

Men paa en dag som denne, maa vi, kjære venner, fremfor alt ikke glemme at takke ham, hvem vi alene skylder skolens held og fremgang, hvem vi har at takke for, at vi har kunnet udrette noget i skolens tjeneste. Gud lade sin aand fremdeles hvile over skolen, han give, at de elever, som udgaa herfra, ikke alene have lært kundskaber og dannelse, men ogsaa den store sandhed, at livet i Gud er mere værd end alt andet, og at forløsningen i Christo er vort egentlige maal her paa Jorden. Forenes disse to ting, saa vil skolen have udrettet hvad den skal og bør gjøre, og vor virken, hvor stille og ubekjendt den end maatte have været, vil dog være stor og frugtbringende baade for vort land, vor kommune og for os selv. Hertil give Gud sin velsignelse for Jesu skyld.

E f t e r T a l e n .

Mel. : Ur svenska hjertans djup.

Tak, Herre, for den Tid, som svandt,
 Og for din Naades Sol, som randt
 Hver Morgen lige ny!
 Mens jordisk Lære skiftet har,
 Stod Ordets Stjerne evig klar
 Og funkled under Sky.
 O, lad os efter den gaa frem
 Mod Aandens sande Betlehem;
 Da vorder Skolen, hvad den skal,
 En Himlens Forgaards-Hal!

M. Bugge.

Provst L. A. Moe takkede dernæst som medlem af skolens forstanderskab paa forældres og egne vegne for lærernes gjerning i skolen og ønskede skolen fremdeles Guds velsignelse til gavn og glæde for by og land.

Under rektors tale var der fra Kristianssunds skoles rektor og lærere indløbet følgende telegram paa latin, som rektor oplæste for forsamlingen:

Kristianssund den 19de september. Salutem dicimus plurimam iterum iterumque gratulantes de die festo atque faustis omnibus votisque prosequentes.

(o: Vi sender vor hjerteligste hilsen, idet vi atter og atter gratulerer med festdagen og følger eder med vore bedste ønsker og bønner.)

Elster Bødker. Schou Brun. N. Petersen. Jakob Lind.

Aug. Holt. Th. Caspari. O. Nes. Fr. Bødtker.

A. Helseth. Gundelach.

*) Om aftenen gaves efter indbydelse af magistrat og formandskab en sekse i hotel Scandinavie, hvortil skolens lærere var indbudne som æresgjæster. Fra kl. 7 samledes efterbaanden henved 60 personer, som gik tilbords i den store sal, der for anledningen var meget smukt dekoreret, og hvor der var dækket i hestekoform. Rektor Voss førtes tilbords af byens ordfører, de 3 veteraner ved skolen, hr. kaptein Blehr, der netop har taget afsked, hr. klasselærer Olaf Olsen og hr. Muldskreddahl af magistraten og andre medlemmer af formandskabet, de øvrige lærere af medlemmer af formandskabet eller repræsentantskabet.

Man lod den rigelige anretning vederfares al retfærdighed, og stemningen var meget hyggelig og belivet.

Talernes række aabnedes af magistraten, hr. byfoged Benneche, der i anslaaende ord talte for hs. maj. kong Oscar II, hvorpaa fulgte et kraftigt nidobbelt hurra.

*) Festberetningen er tagen af «Aalesunds tidende» no. 75 og 76.

Formandskabets ordfører, der talte for skolen, dens rektor og lærere, ytrede i det væsentlige følgende:

Den gang, det efter store ofre fra kommunens og borgernes side var lykkedes at opnaa beslutning om en høiere skoles oprettelse her i byen, modtoges budskabet derom med glæde og jubel. Man nærrede den overbevisning, at skolen vilde blive et gode for byen og virke til velsignelse. Heri var man ikke bleven skuffet; de forhaabninger, man knyttede til den, vare i fuldt maal blevne opfyldte.

Dette kunde heller ikke være anderledes. Den høiere skole maatte med rette betragtes som den offentlige undervisnings, den offentlige opdragelses blomst, hvis frø skulde bringe det aandelige liv til at spire og trives inden samfundet saavel paa det borgerlige som det kirkelige omraade.

Den høiere almenskole havde ikke alene det formaal at være en forberedende dannelsesanstalt for delvise embedsmænd, skjønt dette i og for sig var af stor betydning og af stort værd for samfundet. Men skolen havde ved siden deraf eller maaske i forbindelse dermed et andet formaal, som ikke burde undervurderes, det nemlig, at være arnestedet for den høiere dannelse i almindelighed: aandens, hjertets, karakterens dannelse, kort: det hele menneskes intellektuelle og moralske dannelse og forædling i aand og sandhed.

Af denne dannelse var det, staten sugede sin bedste kraft, sin bedste næring. Et statssamfund, som miskjendte denne dannelses værd, vilde efterhaanden hensygne; det vilde tabe sin deltagelse i menneskehedens aandelige og sædelige udvikling; det vilde forkues ikke alene aandeligt, men ogsaa materielt.

Taleren citerede i denne forbindelse en aandrigh forfatters ord angaaende den høiere skoles skønne og ophøiede maal og føiede dertil, at idealet vistnok var vanskeligt at naa i denne ufuldkommenhedens verden; men saasandt der i troskab arbeidedes med maalet for øie, vilde arbeidet krones med velsignelse ikke alene for den engere kreds (vor by), men

ogsaa for det større samfund, ikke alene for den slægt, som nu er, men for slægten og slægterne efter os; thi den sande aanddannelses plantelser skyde sine usynlige grene frem igjennem tiderne og slægterne og bærer frugt i alt stort og skjønt og godt og ædelt, længe efter at udsædens mænd vare gangne til hvile.

Taleren fremsendte sluttelig en varm tak til de mænd, der som skolens bestyrere og lærere i de henrundne aar havde udsaaet aanddannelsens og menneskedannelsens frø i de unges aandelige jordbund og med alvorlige og kjærlige advarsler og formaninger søgt at føre de unge ind paa sandhedens gyldne stier.

Til denne tak, som adresseredes til skolens nuværende rektor og lærere, føiede han ønsket om, at den gyldne udsæd maatte bære gyldne frugter til lykke for dem, hos hvem sæden er nedlagt, til glæde for forældre og lærere og til held for vor by og vort land.

Derpaa talte overretssagfører Brøgger for de 3 veteraner ved skolen, hr. kaptein Blehr, hr. Olsen og hr. Muldskred-dahl. Den første, der netop har frattraadt sin lærerstilling paa grund af sine mange andre gjøremaal, takkede han for hans 25aarige virksomhed som gymnastiklærer og for den dygtighed, hvormed han havde arbeidet paa at lade elevernes legemlige udvikling gaa haand i haand med den aandelige. De to, der fremdeles staar som lærere, takkede han ligeledes for, hvad de hidtil havde virket, for den nidkjærhed og samvittighedsfuldhed, de havde vist i sin gjerning; han tvilede ikke om, at de ogsaa havde fundet paaskjønnelse hos sine elever, og at de vilde finde lønnen for sit arbejde i sine fordums elevs kjærlige og taknemmelige erindring. Til slutning ønskede han dem fremdeles kræfter til at fortsætte sit arbejde ved skolen.

Derefter holdt hr. prokurator Sanne en længere tale, hvori han dvælede ved skolens oprettelse og hvad dermed stod i forbindelse, og særlig med megen anerkjendelse mindedes skolens første bestyrer, hr. rektor Henriksen, nu

i Bergen, for hvem han udbragte et leve, der modtoges med begeistring.

Umiddelbart derpaa oplyste ordføreren, at Aalesunds kommunebestyrelse samme dag havde modtaget et telegram fra rektor Henrichsen, som han oplæste og som var saalydende :

Til Aalesunds kommunebestyrelse.

Med kjære minder fra tidligere dage sender jeg min lykønskning i anledning af skolens 25aarige bestaaen. Maatte den under tilslutning og sympathi udfolde rig og frugtbar virksomhed til glæde og velsignelse for kommunen.

Henrichsen.

Herpaa havde kommunebestyrelsen svaret saaledes :

Rektor Henrichsen !

Bergen.

Samlede til fest takke vi paa kommunens vegne for deres varme ønsker for vor skole, erindrende Dem og Deres velsignelsesrige virksomhed iblandt os med høiagtelse og taknemmelighed.

Magistrat og formandskab.

Efterat saaledes de officielle taler var holdte, erklærede ordføreren, at ordet nu var frit, og opfordrede til at benytte sig deraf. Selv vilde han først udtale de bedste ønsker for byens nye magistrat, hr. byfoged Benneche, som han hilsende velkommen iblandt os.

Rektor Voss takkede dernæst for den af hr. Aarflot for skolen udbragte smukke og aandfulde skaal. Ved denne leilighed vilde han ogsaa bringe sin hjerteelige tak til alle dem, som i tidernes løb har vist skolen velvilje, først og fremst til dem, som havde været de virksomste ved skolens oprettelse, hvoriblandt han nævnte hr. boghandler Aarflot, fra hvem idéen egentlig udgik, hr. prokurator Sanne samt kjøbmand L. Ibenfeldt og kjøbmand Ouse. Dog kunde han vel med størst ret sige, at disse egentlig kun var tolk for den stemning, som dengang gik gennem den hele by, og som gav sig udslag i de rigelige bidrag, der dengang blev tegnede. Blandt bidragsyderne maatte specielt nævnes

afdøde Rasmus Rønneberg, der gav 20,000 kr. til grundfondet og 8000 kr. til legatet. Men ikke alene dengang, ogsaa senere havde skolen havt rig anledning til at glæde sig over medborgeres sympathi. Han maatte derfor bringe alle dem sin dybtføjte tak, der i tidernes løb havde understøttet skolen, først og fremst kommunestyrelsen, der havde bevilget det, som forlangtes til skolebygningen, og det aarlige store bidrag, dernæst forstanderskabet, som altid velvillig havde støttet skolen, endelig forældrene, som omfattede den med kjærlighed og agtelse. Han endte med at udbringe et leve for kommunen.

Kaptein Blehr takkede for de velvillige ord, der var talt til de 3 veteraner ved skolen, og i det hele for al den velvilje, de havde mødt under sin skolegjerning.

Konsul Hanssen udbragte et leve for senior i laget, hr. prokurator Sanne.

Overlærer Bugge vilde udbringe et leve for den gode aand i hjemmene.

Han vilde først sige noget om selve lærergjerningen. Denne, som i sig selv ikke var let, blev i vore dage yderligere vanskeliggjort ved flere ting, som var oppe i tiden. Det syntes som om man nu fra mange hold undervurderede selve aandsdannelsens betydning. Alt arbejde havde selvfølgelig sin betydning og var som saadant adlet af Vorherre selv. Men det arbejde kunde dog ikke være det mindst vigtige, der gik ud paa at udvikle de sjælelige og aandelige kræfter. Dernæst var den gamle tro paa de klassiske studier hos mange begyndt at rokkes, og det var ikke let at holde den fane høit, som man begyndte at svigte. Endelig, og ikke mindst, var der blandt det meget gode, tiden bragte, ogsaa uklare og skolens virksomhed hemmende strømninger. Tidens elv skyder sterk fart; men da fører elven let grus med sig. Eleverne kan faa høre og læse meget, som ikke er af det gode.

Derfor var det netop nu saa nødvendigt for lærerne at finde sympathi og forstaaelse i den kreds, hvori de virkede.

En saadan sympathi havde de fundet i den smukke fest og de ord, som var henvendte til dem. Dette skulde for dem være en opfordring til selvprøvelse og en spore til fortsat arbejde. Og saa vilde han særlig fremholde den gode aand, som i det hele maatte siges at raade blandt eleverne, og som selvfølgelig for den største del skyldes hjemmene, de gode og kristelige hjem. Hvorledes dette støttede skolen, behøvede ingen nærmere paavisning.

Rektor Voss oplæste de indløbne telegrammer :

B e r g e n, 19de September : Til Dem og kolleger hjertelig lykønskning ianledning jubilæet.   Henrichsen.

K r i s t i a n i a : En hjertelig hilsen og lykønskning i anledning af skolens jubilæum.

Overlærer Wallem.

T r o n d h j e m : Modtag vore hjerteligste gratulationer ianledning skolens jubilæum.   Hartmann.

D r a m m e n : Takker for venlig hilsen og gjemmer i taknemmelig erindring en elskværdighed og et hjertelag, som gjorde arbeidet let. Lykke og velsignelse over Dem og skolen.   Klausen.

B r y n : Held, fremgang ønskes Aalesunds offentlige almenskole og by ianledning jubilæet.

Kolderup.

K r i s t i a n i a. Collegae Aars-Vossiani scholae Aalesundensi quinque lustra magna cum laude peracta pie gratulantur. Ut adhuc valuere, semper valeant in ea humanitatis studia! (o:Kolleger ved Aars & Voss's skole sender Aalesunds skole sine bedste lykønskninger med de saa hæderlig tilendebagte 25 aar. Gid de humanistiske studier altid som hidtil maa blomstre i eders skole.)

Aars, Voss — Hoffgaard.

M o l d e : Med hjerteligst lykønskning i anledning jubilæet frembæres mine bedste ønsker for skolens fortsatte held og trivsel.   Overl. Owren.

K r i s t i a n i a : Vore hjerteligste lykønskninger i an-

ledning jubilæet fremsendes med tak for de tilbragte aar og ønsket om held og fremgang for skolen i fremtiden.

Flem. Carl Haasted. Aall. Michael Haasted.

Kristiansund: Taknemmelig erindrende min elleveaarige skolegang udtaler jeg varmt ønske for latinskolens fortsatte, frugtbringende virksomhed til gavn for by, land.

Johannes Røe.

Kristiania: I taknemmelig erindring ønskes skolen fortsat held og fremgang.

Bugge. Gotaas.

Trondhjem: Med tak for den tid, vi tilbragte ved Aalesunds hoiere almenskole, frembærer vi i anledning af festdagen vore bedste ønsker for skolens fremtid.

Thomas Knudsen. Jacob Olsen. Thorvald Thorbjørnsen.

Niels Helseth. Thore Engeseth.

Derpaa talte rektor Voss nogle ord for skolens fordums elever. Han takkede dem for den flid og gode opførsel, de havde vist i sin skolegang, og for den kjærlighed, hvormed de altid, selv efterat de var udgaaede af skolen, havde omfattet den. Et godt eksempel herpaa havde han i de mange telegrammer, som var indløbne idag, og han var vis paa, at havde flere vidst om festen, var der kommen endnu langt flere hilsener. Den bedste tak for lærernes arbeide vilde han se deri, at eleverne som voxne mænd ikke over madstrævet glemte sin ungdoms idealer, og at de huskede paa, at mennesket ogsaa har aandelige interesser, som maa pleies, skal det ikke tabe sit livs egentlige indhold. Han vilde drikke en skaal for alle sine elever og adressere den til de tilstedeværende gamle elever af skolen.

Overretssagfører A. Ronneberg vilde som en af skolens gamle elever udtale en tak til skolen for alt, som han skyldte den. Selv om man, medens man gik i skolen, ikke altid var saa taknemmelig, troede han dog det gik de fleste som det var gaaet ham, at man senere i livet fik se, hvor meget man dog skyldte skolen og sine lærere, og da kom taknem-

meligheden bagefter. Det var ham en trang at udtale dette, og han ønskede fremdeles held for vor skole.

Overlærer Bugge udbragte et leve for Aalesunds by, idet han oplæste følgende digt

Til Aalesund.

Der ligger et Land mod den blaanende Sjø;
 Det ligger der veirbidt, med Skjær og med Ø;
 Og Havet, som bryder med Magt mod dets Kyst,
 Det knuser sin Fraade mod Klippernes Bryst.

Og dybt gennem Landet skjær Fjorde sig ind,
 Som kranses af Fjelde med Horn og med Tind;
 Men ind mellem Fjeldene Dale sig snor,
 Hvor Agrene gulner, og Mennesker bor.

* * *

Det Land har en Saga, tidt skreven med Blod;
 Der var det, Jarl Haakon paa Hærskibe stod
 Og værgede Landet mod Vikingers Tog
 Og kjæmped og seired i Hjørungavaag.

Men der var det og, at den gjæveste Æt
 Kanhænde af alle, som Norge har se't,
 Paa Giske, det sagnrige, fæstede Bo;
 Der var det, at Thorberg gav Olaf sin Tro.

Saa Tiderne skifted; for Hvidekrist
 Maatte Freya og Thor fly Rige forvist,
 Og Kjæmpen ei mere i Valhal drak Mjød;
 Nu signede Kors et i Liv og i Død.

* * *

End farer der Snekker paa Havet det blaa,
 Og end monne Mører i Leding gaa,
 Og end sidder Høvdingen sterk paa sin Vagt
 Og speider og giver paa Havbrynet Agt.

Men Snekken fører ei længer Skjold,
 Og Kjæmpen over ei blodig Vold;
 Han vugger med Fred sig paa Bølgens Top
 Og drager Guds Gaver af Havet op.

* * *

Bag Holmer og Øer der ligger en By;
 For Stormenes Hvin fik den sparsomt Ly,
 Den byggedes op af den blinkende Skat,
 Som Fiskeren henter fra Dybets Nat.

Og Byen trives og vokser sig stor:
 Vorherre har dækket saa rigeligt Bord:
 Han sender de talløse Stimer, som gaar
 Paa Søndmøres Banker fra Aar til Aar.

Og Byens Mænd har med Kraft taget fat:
 De hæver med Snille den øgende Skat,
 Og vingede Snekker med Aalesunds Navn
 Bær Blaamyrens voxende Grøde i Havn.

* * *

Alt sidder vi bænket til Jubelfest.
 Thi Byens Fædre har kaaret til Gjest
 Os Mænd af Bogen, som fik det Kald
 At sprede Lys i dens Skolehal.

Hvad Under da vel, om fra Hjertens Grund
 Et Ønske stiger i denne Stund,
 Et Ønske for Byen og alle dem,
 Som eier i den det elskede Hjem :

Gid Lykke og Velstand maa her fæste Bo !
 Gid Alle maa leve i Sindets Ro !
 Gid sand Oplysning her finde et Ly !
 Et Leve af Hjertet for Aalesunds By !

M. Bugge.

Der taltes endnu mangt et godt ord i laget og udbragtes en hel del skaaler, som det vilde blive for vidtløftigt her at gjengive. Glemmes maa dog ikke et af dr. Sødring udbragt leve for kvinden, der modtoges med udelt begeistring.

Man skiltes først et par timer over midnat.

Ved Aalesunds høiere almenskoles 25 aarsfest.

Lyset brød engang i verden frem,
 Hvor alt var saa stilt og øde.
 Ei fandtes der hav, ei fjeldebrem,
 Ei var der busk, ei liv, ei hjem,
 Kun et mylr af det ufødte, døde.

Sol stod op, og der blev liv
 I al denne brogede vrimmel.
 Jorden blev født paa skaberens „bliv,“
 Med blomster stod marken, søen fik siv,
 Og af liv — en yrende stimmel.

End er der øde i mangt et bryst
 Og stilt som i knugende fængsel.
 Ufødt er tanken, længslen er tyst,
 Til lyset faar alt dette chaos kyst
 Og løst fra hvert baand og stængsel.

Kundskab er lyset i verdens ørk,
 Den bringer liv i det døde,
 Den løser slægten trælbanden og mørk,
 Den bringer livsvand i smægtende tørk,
 Og slægten dens livsens føde.

* * *

„Lys over jorden“ være vort mærke,
 Være vor stræben i travleste virke,
 Da gaar vi trygge, da staar vi stærke,
 Kommende slægter vil bære vort mærke,
 Vi og har tømret paa kundskabens kirke.

Paul Sollie.

Følgende smukke sang, der er digtet af afdøde stiftsprovst Jensen ved Aars og Voss skoles indvielse 11te juli 1866, blev af rektor oplæst efter slutningen af hans tale.

Indviet er da Skolens Hjem
 til al dens stille Id ;
 nu skyde Kundskabsspirer frem
 med Frugt i rette tid !
 Vor egen Kraft vil ei forslaa ;
 den rækker ikke stort ;
 men vil G u d s A a n d for Verket staa,
 da bli'r vor Gjerning gjort. ;:

Da skal ei blot hvert Guddomsfrø
fra Herrens eget Ord
gro frem til Sæd, som ei skal dø,
i Barnehjertets Jord ;
men selv hvert Glimt, som lyner ud
fra Hedenskabets Nat,
anvise skal paa Aandens Bud
saa mangen lønlig Skat. ;:

Den skal forklare Tidens Tegn,
de gamle og de ny,
og bryde ned hvert Trældoms Hegn
og sprede Fordoms Sky ;
den skal vor egen bundne Aand
fra Lænker gjøre fri
og løfte den med mægtig Haand
til Lysets Stjernesti. ;:

Til Verket da, giv Aanden Rum,
hver Skolen viet Sjæl !
Hvo her vil sidde døv og dum,
han bliver Dødens Træl.
Urokket staa vort Skolehjem,
paa Sandheds Grundvold lagt,
og bære Lysets Gjeruing frem
ved Heilig-Aandens Magt ! ;:

Bilag.

Medlemmer af Forstanderskabet.

Byfoged Strøm	1864—1869
Pastor Buch	1864—1870
Rektor Henrichsen	1864—1875
Grosserer Rasmus Rønneberg	1864—1884
Boghandler J. Aarflot	1864—
Byfoged Brøgger	1869—1874
Dr. M. Randers	1870—1872
Apotheker P. Leth Øvre	1872—1875
Byfoged Lund	1875—1885
Rektor V. Voss	1876—
Konsul Joakim Anderssen	1876—1887
Grosserer Joak. Rønneberg	1884—
Byfoged Thesen	1886—1887
Kst. Byf. Ant. Rønneberg	1887—1888
Provst L. A. Moe	1888—
Byfoged H. Benneche	1889—

De nuværende Medlemmer af Forstanderskabet er :

Boghandler Aarflot	fra 1864
Rektor Voss	” 1876
Grosserer J. Rønneberg	” 1884
Provst L. A. Moe	” 1888
Byfoged H. Benneche	” 1889.

Skolens Lærere.

1. Rektorer: Chr. Henrichsen . . . . . 1864—1875
Valentin Voss udnævnt 1875
2. Overlærere: Marcus Schmitler . . . . . 1867—1875
Martia Bugge udn. 1875
Gabriel Landmark udn. 1882
David Schulz . . . . . 1876—1881
3. Adjunkter: David Schulz . . . . . 1864—1876
Hans Henrik Thoulow . . . . . 1864—1873

	Gerhard v. d. Lippe Dahl udn.	1875
	Vilhelm Kolderup udn.	1878
	Emanuel Mohn	1876—1882
	Bernhard Hartmann ..?	1877—1887
	Olaf Klausen	1878—1883
	Paul Sollie udn.	1884
	Kristian Bassø udn.	1884
4.	Klasselærere : Olaf Olsen udn.	1864
	Werner Fritzner	1872—1874
	Vilhelm Kolderup	1873—1878
	B. Boysen	1874—1875
	Peder Ingebrigtsen	1875—1877
	Anton Fjertoft	1876—1877
	Nikolay Blichfeldt	1876—1883
	Nils Mehn	1877—1885
	Bonsak Schjeldrop	1881—1882
	Hans Brun udn.	1882
	Sivert Muri udn.	1884
	Hans Holst udn.	1885
5.	Gymnastiklærer : Captein Blehr	1864—1889
6.	Sanglærere : Organist Spiess	1864—1882
	Kontorist Fugl	1882—1883
	Organist Heiberg udn.	1883
7.	I Forberedelsesklassen : Sæminarist Elias Dahl.	
- Forberedelsesklassen blev i 1888 kombineret med pigeskolen.

Elever afgaaede fra skolen til
exa men artium.

1869.	Dimission.	Joachim Rønneberg.	Laud. Grosserer.
	—	Christopher Randers	Laud. Cand. juris. Fuldm. i dptm.
1870.	—	Johan Bolstad	Laud. Cand. theol.
	—	Olaf Madsen	Laud. Cand. juris. Overretssagf.
	—	Viktor Thumbs (priv.)	Laud. Cand. juris. Do.
1871.	—	Søren Frøst	Laud. Cand. med.

1872.	—	Ragnvald Bolstad . .	Laud. Cand. med. †
	—	Gotfred Hoel	Haud. Pharmaceut.
	—	Einar Randers	Laud. Cand. med.
1883.	—	P. Ingebrigtzen	Laud. Cand. theol.
	—	Anton Fjærtøft	Laud. Cand. mag.
	—	L. Havnsund (priv.).	Haud. Cand. theol.
1874.	—	Anton Rønneberg . . .	Laud. Cand. juris.
1875.	—	W. Olsvig	Laud. p. cet. Cand. mag.
	—	Halfdan Rolland	Haud.
	—	Harald Sødring	Haud. Cand. juris.
	(Dimissionen ophævet.)		
1877.		Fredrik Frost	Laud. Cand. juris.
		Christian Jervell	Haud. Cand. med.
		Hans Rønneberg	Laud. Cand. mag.
1878.		Wollert Erichsen	Haud. Cand. med.
		Martin Schjølberg	L. p. cet. Cand. juris.
1879.		Alfred Sanne	Laud. Cand. juris.
1880.		Br. Hansen	Haud. Cand. mag.
		Rasm. Rønneberg	Laud. Handelsfuldm.
		August Walther	Non. Cand. juris.
1881.		Harald Devold	Laud. Cand. theol.
		Hans Ingebrigtzen	Haud. Cand. juris.
		* * *	Rejekt.
		* * *	do.
		Jens Stub	Haud. Cand. mag.
		Conrad Svendsen	Haud. Stud. theol.
			(Døvstummelærer).
		Chr. Walther	Laud. Stud. med.
1882.		Johannes Røe	Laud. Cand. juris.
1883.		Knud Ekroll	Haud. Maler.
		Herm. Ellefsen	Laud. Stud. philol.
		Klaus Hoel	Laud. St. jur., telegrafist.
		Marius Ibenfeldt	Haud. Stud. med.
		Knud Liaaen	Laud. Stud. med.
		Thomas Stang	Haud. Stud. juris.
		Enoch Sørdal	Laud. Stud. philol.

	Hjalmar Thornæs	Laud.	Cand. mag.
	Hilmar Wadstrand	Laud.	Cand. theol.
1884.	Joachim Aarestrup	Laud.	Stud. theol.
	Johannes Aarflot	Laud.	Stud. juris.
	Jens Bull	Laud.	Cand. juris.
	Jens Devold	Laud.	Stud. med.
	Jens Friis	Laud.	†
	Genius Hatlemark	Haud.	Stud. theol.
	Hans Jervell	Haud.	Stud. juris.
	Hans Lie	L. p. c.	Stud. med.
	Olaf Røe	Laud.	Stud. juris. (Telegrafist).
	Iver Tellesbøe	Laud.	Cand. juris.
1885.	Iver Flem	Haud.	Stud. philol.
	Per Hoffmann	Laud.	Stud. med.
	Johan Nørve	Non.	Stud. theol.
1886.	Halvar Aase	Laud.	Forstmand.
	Kristian Bugge	Laud.	Stud. philol.
	Ingebrigt Fjærtøft	Haud.	Stud. med.
	Analius Godtaas	Laud.	Stud. philol.
	Karl Haasted	Laud.	Stud. med.
	Kristian Pettersen	Laud.	Stud. juris.
	Johannes Sandborg	Haud.	Stud. med.
1887.	Cato Aal	Laud.	Stud. juris.
	Nikolay Aarestrup	Laud.	Stud. med.
	Herman Fjelde	Laud.	(i Amerika).
	Lars Flindt	Laud.	Stud. med.
	Monrad Heggen	Haud.	(Handelsm.)
	Andreas Saxegaard	Laud.	(Tekniker).
	Lars Stang	Haud.	Stud. med.
	Peder Wolstad	Haud.	(Handelsm.)
1888.	Gregorius Barmann	Haud.	Stud. theol.
	Mikael Haasted	Laud.	Krigssk.elev.
	Anton Leere	Laud.	do.
	Peter Sæther	Laud.	Stud. juris.
	Wilhelm Strand	Haud.	Stud. theol.

1889.	Mikael Mikaelson, ...	Laud.	.
	Peder Opsvig	Laud.	
	* * *	Rej.	
	Priv. Karl Tennø	Haud.	
3 L. p. e.	47 Laud.	23 Haud.	2 Non. 3 Rej.

Middelskolens Afgangsexamen.

1873.	Latinl.	Harald Brøgger	G.	2.71
		Christian Buch	M. g.	2.40
		C. Smith	G.	2.60
	Engelskl.	Olaf Devold	M. g.	2.20
		Ragnvald Hanssen	G.	2.73
1874.	Latinl.	N. Devold	G.	2.80
		J. Devold	G.	3.13
		C. Elstrand	G.	2.67
		Fredrik Frost	G.	3.07
		Martin Frøland	M. g.	2.13
		Hans Rønneberg	U. g.	1.47
	Engl.	Fritz Jervell	G.	3.07
1875.	Latinl.	Wollert Erichsen	M. g.	2.07
		Martin Schjølberg	M. g.	1.53
	Engl.	Th. Knudson	G.	2.75
		Bonsak Schjeldrop	M. g.	2.21
		Johan Svensen	G.	3.20
1876.	Latinl.	Rasmus Rønneberg	M. g.	2.36
		Alfred Sanne	M. g.	1.64
	Engl.	Karl Hoel	G.	2.57
		Hans Sivertsen	M. g.	2.28
		Elise Olsvig (privatist)	M. g.	1.76
1877.	Latinl.	Johan Daae	M. g.	2.31
		Johan Follestad	G.	2.64
		Hans Fugleberg	M. g.	2.32
		Brynjolf Hanssen	M. g.	2.50
		Johan Michelsen	G.	3.00
		Peder Tellesbøe	M. g.	2.21

	Engl.	Jakob Olsen	M. g.	2.30
		Henrik Walter	M. g.	2.04
	(Privat.)	Jens Andersen	G.	2.83
		Elias Nøstdahl	G.	2.86
		Lina Olsvig	M. g.	2.10
		Julie Randers	M. g.	2.20
1878.	Latinl.	Gustav Devold	G.	2.54
		Harald Devold	M. g.	1.96
		Hans Ingebrigtsen	M. g.	2.25
		Anders Liaaen	M. g.	1.93
		Johannes Røe	M. g.	2.18
		Jens Stub	M. g.	2.50
		Konrad Svendsen	M. g.	2.00
		Kristian Walter	M. g.	1.89
	Engl.	Kristian Gjørtz	G.	2.73
		Hilmar Knudsen	M. g.	2.36
		Oskar Piller	M. g.	2.17
		Adolf Schjeldrop	M. g.	2.12
		Thorvald Thorbjørnsen	M. g.	2.10
		Rikard Volstad	M. g.	2.50
	Privat.	Gustav Barmann	G.	2.70
		Mathilde Bakke	M. g.	2.13
1879.	Latinl.	Halfdan Krogh	M. g.	2.25
		Elias Roald	M. g.	2.21
	Engelskl.	Jonas Fjærtøft	M. g.	2.33
		Olaus Fjærtøft	M. g.	2.00
		Hans Henriksen	M. g.	1.70
		Lauritz Ingebrigtsen	M. g.	1.77
		Ole Opshaug	M. g.	2.00
		Kristian Wang	M. g.	2.37
	Privat.	Laurits Devold	G.	2.57
		Thorleif Strand	G.	2.57
		Fredrikke Devold	G.	2.80
1880.	Latinl.	Knud Ekroll	M. g.	1.86
		Herman Ellefsen	M. g.	1.93
		Klaus Hoel	M. g.	1.86
		Marius Ibenfeldt	M. g.	2.36

	Oluf Ibenfeldt	G.	2.54
	Knud Ljaaen	M. g.	1.57
Privat.	Lars Mjøs	M. g.	2.35
	Enok Sørdal	M. g.	1.71
Engelskl.	Joachim Anderssen	G.	2.93
	Anton Fugleberg	G.	2.60
	Kristian Muriaas	M. g.	1.93
	Anders Nøstdal	M. g.	2.37
	August Os	M. g.	2.32
	Thomas Stang	M. g.	2.50
Privat.	Sofie Bakke.	M. g.	1.63
	Lina Haasted	M. g.	1.90
	Ragnhild Svensen	M. g.	1.89
	Marie Næss	M. g.	1.66
	Ellen Bugge	Udm. g.	1.43
	Christiane Erichsen	M. g.	2.39
	Bergitte Frost	M. g.	2.04
	Lovise Jørgensen	M. g.	2.25
	Ingeborg Svendsen	M. g.	1.68
	Jakobine Landmark	M. g.	2.32
	Anna Møller	M. g.	2.21
	Fredrikke Schieldrop	M. g.	1.64
	Karoline Myrseth	G.	2.68
1881. Latini.	Joachim Aarestrup	M. g.	1.68
	Johannes Aarflot	M. g.	2.00
	Bastian Aurdal	M. g.	1.61
	Jens Bull	Udm. g.	1.50
	Ludvig Daae	G.	2.96
	Jens Devold.	M. g.	1.93
	Jens Friis	M. g.	2.07
	Genius Hatlemark	M. g.	2.46
	Hans Jervell	M. g.	2.00
	Knud Kopperstad	M. g.	1.62
	Hans Lie	Udm. g.	1.18
	Hans Nørve	G.	2.71
	Olaf Røe	M. g.	2.11

		Iver Tellesbøe	M. g.	1.64
	Engelskl.	Peder Aursnæs	M. g.	2.10
		Andreas Devold	G.	2.79
		Thomas Eidem	M. g.	2.17
		Rasofiel Frøistad	M. g.	2.27
		Peder Hellevig	M. g.	1.93
		Niels Helset	M. g.	1.73
		Hans Høyde	M. g.	1.93
		Bertel Hyenes	M. g.	1.77
		Mathias Methlie	G.	2.67
		Oiaf Olsen	M. g.	1.83
		Hilmar Schrøder	G.	2.53
		Laurits Søvig	G.	2.53
		Ludvig Ørstenvig	G.	3.00
	Privat.	Wilhelmine Schjoldager	G.	3.00
1882.	Latinl.	Iver Flem	M. g.	2.04
		Ludvig Frøland	M. G.	3.11
		Per Hoffmann	M. g.	1.96
		Johan Nørve	M. g.	1.79
	Engelskl.	Marius Bakke	G.	2.97
		Knut Brekke	M. g.	2.27
		Joachim Johnsen	Udm. g.	1.13
		Andreas Knudsen	Udm. g.	1.47
		Kristian Larsen	M. g.	1.93
		Bernt Nysæter	M. g.	1.80
		Bernt Riise	M. g.	2.50
		Peter Slotsvig	G.	2.82
		• Peter Svingesæt	M. g.	1.67
		Elias Synnæs	G.	2.71
		Elias Sæther	M. g.	2.33
		Lars Thalberg	M. g.	2.46
		Andreas Tharaldsæther	Udm. g.	1.33
		Peter Vinje	G.	2.67
	Privat.	Alexander Anfindsen	G.	2.90
1883.	Latinl.	Nikolay Aarestrup	G.	2.54

		Halvard Aase	Udm. g.	1.39
		Kristian Bugge	Meg. g.	2.04
		Herman Fjelde	Meg. g.	2.11
		Ingebrigt Fjortoft	Meg. g.	2.21
		Analius Godtaas	Meg. g.	2.00
		Karl Haasted	Meg. g.	1.93
		Ragnvald Ibenfeldt	Meg. g.	2.36
		Mikal Mikalsen	G.	2.64
		Johannes Sandborg	Meg. g.	2.11
		Andreas Saxegaard	Meg. g.	2.21
		Martin Saxegaard	Meg. g.	2.18
		Peder Slyngstad	Meg. g.	2.32
		Immanuel Stang	Meg. g.	2.46
		Lars Stang	Meg. g.	2.11
		Ludvig Westre	G.	2.54
Engelskl.		Karl Barlindhaug	Meg. g.	2.10
		Thore Engeseth	Udm. g.	1.07
Privat.		Marie Bugge	Meg. g.	1.57
		Lina Devold	Meg. g.	1.82
		Berentine Heggen	Meg. g.	1.75
		Johanne Hoel	Meg. g.	1.82
		Ludvikke Ibenfeldt	Meg. g.	2.18
		Augusta Olsvig	Meg. g.	1.57
		Pauline Sanne	Meg. g.	1.93
1884.	Latinl.	Jens Berentsen	G.	2.61
		Theodor Ellefsen	Udm. g.	1.50
		Lars Flindt	Meg. g.	2.18
		Monrad Heggen	Meg. g.	2.04
		Hans Rasmussen	Meg. g.	1.82
		Ragnar Schjølberg	Meg. g.	2.47
		Wilhelm Strand	Meg. g.	2.07
		Peter Sæther	G.	2.64
		Peder Wolstad	G.	2.93
	Privat.	Ragnvald Strand	G.	3.19
Engelskl.		Edvard Johnsen	Meg. g.	2.10
		Ole Frøland	Meg. g.	2.10
		Johannes Haasted	Meg. g.	2.30

		Hans Krøble	Meg. g.	1.64
		John Larsen	Meg. g.	1.77
		Sigvald Lund	Meg. g.	2.40
		Oluf Svendsen	G.	2.80
		Carl Bugge	Meg. g.	1.97
	Privat.	Andreas Thunem	Meg. g.	2.04
		Gudlov Jakobsen	Meg. g.	1.75
		Henriette Jakobsen	Udm. g.	1.46
1885.	Latinl.	Gregor Barmann	Meg. g.	2.50
		Mikal Haasted	Meg. g.	1.89
		Anton Lere	Udm. g.	1.39
		Karl Schulz	G.	2.58
	Engelskl.	Hilmar Behrentz	G.	2.60
		Kristian Ellefsen	Meg. g.	2.23
		Samuel Nøstdahl	Meg. g.	2.37
		Johannes Solem	Meg. g.	2.39
	Privat.	Gerhard Fiskaa	Meg. g.	1.61
		Hans Gjerde	Meg. g.	2.23
		Helge Møller	G.	3.00
		Margrethe Barstad	Meg. g.	1.64
		Mariane Brøgger	Meg. g.	1.68
		Marie Daae	G.	2.82
		Anna Friis	Udm. g.	1.43
		Cicilie Jervell	Meg. g.	1.75
		Anna Randers	Meg. g.	2.36
		Abel Westdin	Meg. g.	2.18
1886.	Latinl.	Peder Opsvig	Meg. g.	1.71
		Nikolai Saxegaard	Udm. g.	1.46
		Karl Svensen	G.	2.54
		Karl Tennes	Meg. g.	1.77
		Kristian Østby	G.	2.68
	Engelskl.	Lars Dalset	Meg. g.	1.73
		Alfred Dollis	Meg. g.	1.73
		Hans Friis	Meg. g.	2.03
		Gisle Frøland	G.	2.97
		Kristian Ingebrigtsen	Meg. g.	1.93

		Jens Jakobsen	Meg. g.	2.40
		Mikal Landmark	Meg. g.	2.33
		Haakon Schulz	G.	2.87
		Peter Thorbjørnsen	G.	2.77
		Olaus Wastrand	Meg. g.	1.87
		Karl Walderhaug	Meg. g.	2.43
		Anne Devold	Meg. g.	2.32
		Amalie Ibenfeldt	Meg. g.	2.14
		Gunhild Petersen	Meg. g.	2.04
	Privat.	Hans Frøistad	Meg. g.	1.83
		Peter Marken	Meg. g.	2.00
1887.	Latinl.	Karl Ibenfeldt	Meg. g.	1.89
		Peter Møller	Meg. g.	1.93
		Peder Strømme	G.	2.66
	Engelskl.	Emil Johnsen	Udm. g.	1.50
		Karl Hellevik	Meg. g.	2.17
		Thor Hovland	Meg. g.	1.77
		Karl Isachsen	Meg. g.	2.64
		Eivind Moe	G.	2.83
		Nils Musæus	Meg. g.	2.40
		Johannes Ouse	Meg. g.	2.10
		Elias Rønneberg	Meg. g.	1.93
		Benjamin Saunæs	Meg. g.	2.23
		Ove Solberg	G.	2.86
		Marie Skauseth	Meg. g.	1.61
1888.	Latinl.	Emil Aall	Meg. g.	2.18
		Niels Barth	Meg. g.	1.98
		Johan Vasbotten	Meg. g.	2.28
	Engl.	Mikal Berentsen	Meg. g.	2.46
		Lauritz Fjertoft	Meg. g.	2.00
		Sofus Frøland	Meg. g.	2.43
		Frithjof Gaaseide	Meg. g.	1.96
		Lauritz Haasted	G.	2.60
		Ole Uri	Udm. g.	1.40
	Privat.	Emanuel Leth	G.	3.21
		Johanne Aarestrup	Meg. g.	1.70
		Karoline Barstad	Meg. g.	1.70

		Karen Dahl	Meg. g.	1.93
		Annette Kolbensen	Meg. g.	2.43
		Lucie Voss	Meg. g.	2.18
1889.	Latinl.	Knud Aase	Meg. g.	2.25
		Hans Andersen	Meg. g.	1.76
		Karl Barstad	Meg. g.	2.32
		Elias Solem	Meg. g.	2.38
		Johannes Teigene	Meg. g.	2.03
	Engelskl.	Halvard Aarseth	Meg. g.	2.18
		Edvin Kr̄stoffersen	G.	2.64
		Alf Moe	G.	3.10
		August Randers	G.	2.63
		Birgit Greve	Meg. g.	2.07
		Hilda Musæus	Meg. g.	2.00
		Anna Sandborg	G.	2.64
	Privat.	Sigvardt Ingebrigtsen	G.	2.96

(16 udm. godt, 181 meget godt, 65 godt, ialt 262.)

Elevernes antal ved skoleaarets
begyndelse.

1864	61		1877	172
1865	79		1878	198
1866	96		1879	189
1867	98		1880	190
1868	102		1881	180
1869	95		1882	162
1870	94		1883	150
1871	95		1884	133
1872	92		1885	141
1873	108		1886	120
1874	108		1887	112
1875	85		1888	85
1876	154		1889	80

Forberedelsesskolen overgik i 1888 til pigeskolen.

Præmier af Øwres Legat.

- Følgende elever er tildelte præmier af apotheker P. L. Øwres legat:
1880. Harald Devold 2den gymu. fik Vogth Det hellige Land.
Kristian Muriaas, 6te midd., Brehms Fiskenes og Krybdyrenes liv.
1881. Hans Lie, 6te midd. latinl., R. Andrées Handatlas.
Joachim Johnsen, 5te middelkl. engl., Brehms Fuglenes Liv.
1882. Knud Liaaen, 2den gymnasiakl., P. Hansen Nordiske Digtere i voit Aarhundrede.
Andreas Knudsen, 6te middelkl., Brehms Pattedyrenes Liv.
1883. Jens Bull, 2den gymnasiakl., Langt mod Øst, Reiseskildringer fra Indien, Kina, Japan, Tibet.
Thore Engeset, 6te middelkl, engelskl. Hellwald Jorden og dens Beboere.
1884. Christian Bugge, 1ste gymnasiakl., Schweiz i Skildringer og Billeder.
Hans Rasmussen, 6te middelkl. latinl., Jorden og dens Naturforholde.
1885. Halvard Aase, 2den gymnasiakl., W. Lübke Kunsthistorie.
Anton Lere, 6te middelkl. latinl., P. Hansen Nordiske Digtere.
1886. Lars Stang, 3die gymnasiakl., Snorre Sturlason overs. af Aal.
Kristian Ingebrigtsen, 6te middelkl., Vogth og Specht Pattedyrene.
1887. Monrad Heggen, 3die gymnasiakl., Øverlands Norges historie 1 & 2.
Emil Johnsen, 6te middelkl. engl., Nordahl Rolfsen Norske Digtere.

1888. Carl Ibenfeldt, 1ste gymnasialkl., Norske Digtere af N. Rolfsen.
Ole Uri, 6te middelkl. engl., I. Collin Skildringer af Naturvidenskaberne og Y. Nielsen Rundt Norge.
1889. Hans Andersen, 6te middelkl. latinl., Norske Digtere af N. Rolfsen.
Halvard Aarset, 6te middelkl., Pouchet Naturens Vidundøre.
-